

Reviderat yrkande

S, V, Mp

2022-05-04

2.2.6

Yrkande angående bokslutsberedning avseende 2021

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Reglering av ingående eget kapital fastställs för respektive nämnd enligt nedanstående tabeller.
2. Inkomna hemställningar från berörda nämnder anses omhändertagna i och med detta yrkande.
3. Arkivnämnden bemyndigas att använda upp till 2 mnkr av eget kapital utan ytterligare beslut i kommunstyrelsen.

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

4. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på nya riktnivåer för eget kapital. Detta i syfte att fånga storleken på omsättningen och de särskilda utmaningarna i nuvarande välfärdsnämnder och den kommande facknämndsorganisationen.
5. Frågan om förändrat regelverket kring användning av eget kapital hänskjuts till budgetberedningen.
6. Hemställningarna från grundskolenämnden, Socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst anses därmed besvarade.

Yrkandet

Bokslutsberedningen för 2021 reglerar nämndernas ingående egna kapital inför budgetåret 2022. Förslaget på eget kapital baseras på kommunfullmäktiges gällande *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*. Under 2021 har nya nämnder skapats genom att stadsdelsnämndsorganisationen avskaffats. Inför 2023 kommer fem nämnder inom stadsbyggnadsområdet att bli fyra. Med den nya nämndsorganisationen finns skäl för att se över reglerna för eget kapital.

Vi värderar årligen behovet av central avsättning för försörjningsstöd. I budgetarbetet vilka övriga risker som respektive nämnd ansvarar för och vilka som ansvaras för kommuncentralt. Regler och nivåer för eget kapital är politiska avvägningar som tillsammans med budgetförslaget är att se som en helhet. Det bör eftersträvas att nå en bred enighet angående användandet och nivåer på eget kapital. Därför ser vi med tillförsikt fram emot ett förslag på nya nivåer som tar sin utgångspunkt i dagens styrmodell som kan justeras för att omhänderta de nämndernas omsättning och riskhantering.

I väntan på nytt förslag på riktlinjer så väljer vi att justera upp det egna kapitalet till 140 mnkr hos nämnder vars omsättning är högre än det högsta spannet på 2,5 mdkr. Vi gör

det för att de ska kunna tillgodogöra sig delar av det upparbetade resultatet från 2021 i väntan på de nya, högre riktnivåerna.

Arkivnämnden

Arkivnämnden får ett eget kapital som överskrider intervallet. Det är för att nämnden har de senaste åren inlett ett utvecklingsarbete med för nämnden ganska stora engångskostnader. Detta är mestadels redan infört, men kan innebära vissa merkostnader. Detta tillsammans med att nämndens egna kapital även ska återredovisas till Västra Götalandsregionen så är det rimligt att så länge arkivnämnden har kostnader för implementeringen av stödsystem att de får behålla ett något högre eget kapital enligt nämndens hemställan.

Förskolenämnden

Kommunstyrelsens beslut 2022-01-12 § 22, bemyndigade Förskolenämnden mandat att ianspråkta 130 mnkr av eget kapital. I linje med detta beslut så får nämnden behålla 130 mnkr samt 140 mnkr i enlighet med ovanstående resonemang.

Kulturnämnden

Nämndens underskott för 2021 består bland annat av utebliven indexering av regionensbidrag till kulturinstitutioner samt högre kostnadsutfall för Stora teatern. Då regionens bidrag och omlokalisering utav driften av Stora teatern till Göteborgs stadsteater AB hanterades av kommunstyrelsen respektive kommunfullmäktige så återställs Kulturnämndens egna kapital.

Park- och naturnämnden

Park- och naturnämnden anför i sin hemställan att cirka 1 mnkr kan hänföras till förgäveskostnader med anledning av Jubileumsparkens förändrade exploaterings ekonomi. Denna förändring har varit utanför nämndens kontroll och mandat därför återställs nämndens egna kapital till 25 mnkr.

Trafiknämnden

Trafiknämnden anför i sin årsrapport att det negativa resultatet främst beror på omfattande snö- och halkbekämpning under slutet av året. Detta ska enligt nämnden betraktas som en kommunrisk i stället för nämndrisk. Samtidigt anför nämnden väderförhållanden som anledning till att behålla en hög nivå av eget kapital. Snömängden i Göteborg 2021 var onormalt hög, men inte så hög att det är i den omfattningen att det kan betraktas som en kommunrisk. Därför återställs inte det egna kapitalet.

Tabell:

Nämnder med särskild inriktning	Utgående Eget kapital bokslut 2021 (tkr)	Motiverad nivå enligt riktlinjer (tkr)	Reglering enligt detta yrkande	Eget kapital efter reglering (tkr)
Arkivnämnden	11 060	3 500 – 4 500	-3 060	8 000
Byggnadsnämnden	18 140	12 500 – 17 500	-640	17 500
Fastighetsnämnden	54 836	15 000 – 25 000	-29 836	25 000
Fastighetsnämnden Transfereringar	9 549	Nollställs	-9 549	0
Förskolenämnden	329 484	60 000 – 80 000	-59 484	270 000

Grundskolenämnden	262 826	60 000 – 80 000	-122 826	140 000
Idrotts- och Föreningsnämnden	24 810	15 000 – 25 000	0	24 810
Kommunledningen	39 783	8 000	-31 783	8 000
Kulturnämnden	21 443	15 000 – 25 000	3 557	25 000
Lokalnämnden	80 187	60 000 – 80 000	-187	80 000
Miljö- och Klimatnämnden	24 738	9 000 – 11 000	-13 738	11 000
Nämnden för arbetsmarknad och Vuxenutbildning	131 636	20 000 – 30 000	-101 636	30 000
Nämnden för Funktionsstöd	144 102	60 000 – 80 000	-4 102	140 000
Nämnden för inköp och Upphandling	7 682	3 500 – 4 500	-3 182	4 500
Nämnden för intraservice	11 000	9 000 – 11 000	0	11 000
Nämnden för demokrati och medborgarservice	26 388	9 000 – 11 000	-15 388	11 000
Park- och naturnämnden	23 881	20 000 – 30 000	1 119	25 000
Socialnämnd Centrum	93 472	25 000 – 35 000	-58 472	35 000
Socialnämnd Hisingen	91 918	25 000 – 35 000	-56 918	35 000
Socialnämnd Nordost	88 941	30 000 – 50 000	-38 941	50 000
Socialnämnd Sydväst	96 170	25 000 – 35 000	-61 170	35 000
Trafiknämnden	57 393	40 000 – 60 000	0	57 393
Utbildningsnämnden	116 279	60 000 – 80 000	-36 279	80 000
Valnämnden	6 227	800 – 1 200	-5 927	300
Äldre- samt vård och omsorgsnämnd	337 828	60 000 – 80 000	-197 828	140 000
Överförmyndarnämnden arvoden	3 239	Nollställs	-3 239	0

Yrkande
Särskilt yttrande
2022-04-22

M, L, C, D
KD

Yrkande angående bokslutsberedning avseende 2021

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Reglering av ingående eget kapital fastställs för respektive nämnd enligt nedanstående tabeller.
2. Inkomna hemställningar från berörda nämnder anses omhändertagna i och med detta yrkande.

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

3. Grundskolenämndens, socialnämnderna Centrum, Hisingens, Nordosts samt Sydvästs hemställningar om förhöjd riktnivå för eget kapital till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige anses besvarade.
4. Grundskolenämndens, socialnämnderna Centrum, Hisingens, Nordosts samt Sydvästs hemställningar om förändrade regler kring förfogandet av eget kapital till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige anses besvarade.
5. Kommunstyrelsen får i uppdrag att göra en översyn av dokumentet *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*, med anledning av organisationsförändringarna för stadsdelsnämnderna och facknämnderna. I översynen ska även nivån för de nämnder med omsättning som överstiger omsättningsintervallet på 2,5 mdkr ses över.

Yrkandet

Bokslutsberedningen för 2021 reglerar nämndernas ingående egna kapital inför budgetåret 2022. Förslaget på eget kapital baseras på kommunfullmäktiges antagna *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*. Samtliga nämnder har motiverade nivåer enligt beslutade riktlinjer baserat på vad nämnderna omsätter. Samtliga nämnder har fått eget kapital enligt regelverket och de rekommenderade nivåerna, med två undantag.

Den 12 januari 2022 fattade kommunstyrelsen beslut om att ge förskolenämnden mandat att ianspråka upp till 130 mnkr som utökad ram av sitt eget kapital under år 2022. Nämnden gör bedömningen att nämnden kan ianspråka upp till 152 mnkr av det egna kapitalet under år 2022, där 22 mnkr är 0,5% av det egna kapitalet som nämnden själva kan besluta om att ianspråka. Med anledning av detta föreslår vi att förskolenämnden får behålla en större andel av sitt eget kapital med anledning av beslutet fattat i kommunstyrelsen.

Arkivnämnden får ett eget kapital som överskrider intervallet. Det är för att nämnden har

de senaste åren planerat ett utvecklingsarbete med för nämnden ganska stora engångskostnader. Arkivnämnden har under de senaste hanteringarna av bokslutsberedningen fått ett högre eget kapital på 8 000 tkr och i år föreslås samma hantering. I samband med delårsrapport mars 2022 har arkivnämnden inkommit med en hemställan om att nyttja 2 mkr av det egna kapitalet. Frågan kring hemställan hanteras i samband med beslut om delårsrapport mars 2022.

I januari 2021 genomfördes en omorganisation av stadsdelsnämnderna och 1 januari 2023 genomförs en omorganisation av facknämnderna. Med anledning av de två omorganisationerna finns det skäl att se över reglerna för eget kapital. I samma översyn ska nivåerna för de nämnderna som omsätter mer än högsta nivån på omsättningsintervallet ses över. I befintligt regelverk finns ett omsättningsintervall på upp till 2,5 mkr. För de nämnder som omsätter mer än 2,5 mkr är rekommendationen samma nivå oaktat vad man omsätter. Det är av stor vikt att utredningen genomförs innan eventuella förändringar sker för nämnderna för att se över nivåerna och regelverket inför bokslutsberedningen för 2022. Med detta uppdraget anses hemställningarna avseende förändrade regler kring förfogandet av eget kapital samt förhöjda riktnivåer från grundskolenämnden, socialnämnd centrum, socialnämnd Hisingen, socialnämnd Nordost och socialnämnd Sydväst besvarade.

Tabeller:

Nämnder med särskild inriktning	Utgående Eget kapital bokslut 2021 (tkr)	Reglering (tkr)	Ingående Eget kapital 2022 efter reglering (tkr)
Arkivnämnden	11 060	-3 060	8 000
Byggnadsnämnden	18 140	-640	17 500
Fastighetsnämnden	54 836	-29 836	25 000
Fastighetsnämnden transfereringar	9 549	-9 549	0
Förskolenämnden	329 484	-97 484	232 000
Grundskolenämnden	262 826	-182 826	80 000
Idrotts- och föreningsnämnden	24 810	190	25 000
Intraservice	11 000	0	11 000
Kommunledningen	39 783	-31 783	8 000
Kulturnämnden	21 443	3 557	25 000
Lokalnämnden	80 187	-187	80 000
Miljö- och klimatnämnden	24 738	-13 738	11 000
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	131 636	-101 636	30 000
Nämnd för funktionsstöd	144 102	-64 102	80 000
Nämnden för inköp och upphandling	7 682	-3 182	4 500
Nämnden för konsument och medborgarservice	26 388	-15 338	11 000
Park- och naturnämnden	23 881	1 119	25 000
Socialnämnd Centrum	93 472	-58 472	35 000
Socialnämnd Hisingen	91 918	-56 918	35 000
Socialnämnd Nordost	88 941	-38 941	50 000
Socialnämnd Sydväst	96 170	-61 170	35 000

Trafiknämnden	57 393	2 607	60 000
Utbildningsnämnden	116 279	-36 279	80 000
Valnämnden	6 227	-5 027	300
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	337 828	-257 828	80 000
Överförmyndarnämnden arvoden	3 239	-3 239	0

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-03-10

Diarienummer 0009/22

Handläggare

Peter Hermansson

Telefon: 031-368 00 19

E-post: peter.hermansson@stadshuset.goteborg.se

Bokslutsberedning avseende 2021

- Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande frågan om regleringar av eget kapital per nämnd till kommunstyrelsen för beslut.
- Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande grundskolenämndens, socialnämnderna Centrums, Hisingens, Nordosts samt Sydvästs hemställningar om förhöjd riktnivå för eget kapital till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut.
- Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande socialnämnderna Centrums, Hisingens, Nordosts samt Sydvästs hemställningar om förändrade regler kring förfogandet av eget kapital till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut.

Sammanfattning

Detta ärende behandlar justeringar av nämndernas egna kapital utifrån det regelverk som kommunfullmäktige har fastställt i det styrande dokumentet *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*. I ärendet redogörs för utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt för den rekommenderade nivån på det egna kapitalet för respektive nämnd enligt fullmäktiges riktlinjer. Flera nämnder har i bokslutet begärt att få behålla ett eget kapital som överstiger fullmäktiges rekommenderade intervall. Vidare har trafiknämnden och park- och naturnämnden begärt att eget kapital ska återställas avseende kostnader som de menar ligger utanför den så kallade nämndrisken. I dessa fall, där nämnder har gjort en värdering av det egna kapitalet som avviker från fullmäktiges riktlinjer, redogörs för nämndens motivering.

Grundskolenämnden har i samband med beslut om årsrapport 2022-02-08 § 24, hemställt till kommunfullmäktige om förhöjd riktnivå för eget kapital. Grundskolenämndens bedömning är att en rimlig riktnivå för nämndens egna kapital är 170 mnkr.

Även de fyra socialnämnderna har i samband med beslut om årsrapport hemställt till kommunfullmäktige om förhöjd riktnivå för eget kapital. Var och en av socialnämnderna har också hemställt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om förändrade regler kring förfogandet av eget kapital under innevarande år då de menar att de ekonomiska riskerna inte går att hantera inom nuvarande riktnivåer och regler för nyttjande av eget kapital.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ekonomiska regleringar i frågor i detta ärende sker som justering av eget kapital och påverkar därmed inte vare sig nämndernas eller kommunens resultat för 2021.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Nämndernas värderingar av storleken på det egna kapitalet i bokslut 2021 (Utdrag ur respektive nämnds årsrapport)
2. Grundskolenämnden protokollsutdrag 2022-02-08 § 24
3. Socialnämnd Centrum protokollsutdrag 2022-02-08 § 25
4. Socialnämnd Hisingen protokollsutdrag 2022-02-08 § 34
5. Socialnämnd Nordost protokollsutdrag 2021-12-14 § 446
6. Socialnämnd Nordost protokollsutdrag 2022-02-08 § 53
7. Socialnämnd Sydväst protokollsutdrag 2022-02-07 § 32

Ärendet

Kommunstyrelsen har i detta ärende att ta ställning till regleringar av nämndernas egna kapital utifrån fullmäktiges fastlagda regelverk samt utifrån nämndernas egna skriftliga värderingar i sina årsrapporter.

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har också att ta ställning till grundskolenämndens och de fyra socialnämndernas hemställan om förhöjd riktnivå för eget kapital. De fyra socialnämnderna har också hemställt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om förändrade regler kring förfogandet av eget kapital.

Beskrivning av ärendet

Detta ärende behandlar regleringar av nämndernas egna kapital utifrån det regelverk som kommunfullmäktige har fastställt i det styrande dokumentet *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*.

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Enligt kommunfullmäktiges regelverk bör en nämnd sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och som därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade "nämndsrisken". Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga "kommunrisker". I fullmäktiges regelverk finns rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital.

Enligt kommunfullmäktiges regelverk ska varje nämnd årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnden ska i detta sammanhang beakta de rekommenderade riktnivåer som är fastlagda av fullmäktige. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen. Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna.

Nio nämnder har i samband med beslut om årsrapporter begärt att få behålla ett eget kapital som överstiger fullmäktiges rekommenderade intervall. Därutöver har trafiknämnden samt park- och naturnämnden begärt att eget kapital ska återställas avseende kostnader som de menar ligger utanför den så kallade nämndrisken. I dessa fall lämnar stadsledningskontoret en redogörelse för nämndernas motiveringar.

Grundskolenämnden har i samband med beslut om årsrapport 2022-02-08 § 24, även hemställt till kommunfullmäktige om förhöjd riktnivå för eget kapital.

Grundskolenämnden har en omsättning som ligger i det högsta omsättningsintervallet, över 2 500 mnkr, vilket medger ett eget kapital i storleksordningen 60-80 mnkr enligt stadens riktlinjer. Grundskolenämndens bedömning är dock att en rimlig riktnivå för nämndens egna kapital är 170 mnkr. Det skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget, vilket enligt nämnden stämmer överens med övriga procentuella riktnivåer för stadens förvaltningar.

Även de fyra socialnämnderna har i samband med beslut om årsrapport hemställt till kommunfullmäktige om förhöjd riktnivå för eget kapital. Som skäl anges bland annat att

stadsdelsnämnd med motsvarande omslutning tidigare hade högre riktnivåer för eget kapital samt att det finns stora risker vad gäller bland annat försörjningsstödskostnader. Var och en av socialnämnderna har också framställt till kommunfullmäktige om en förändring av nuvarande regelverk så att nämnderna får större möjligheter att förfoga över eget kapital. Socialnämnd Nordost beslutade därutöver 2021-12-14 § 446 att permanent utöka nämndens egna kapital till en övre gräns på 80 mnkr.

Längst ner i tjänsteutlåtandet finns en sammanställning över utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt för den rekommenderade nivån på det egna kapitalet enligt fullmäktiges riktlinjer. För de nämnder som har beslutat om att återredovisa eget kapital som överstiger fullmäktiges riktnivåer eller som har ett eget kapital som ligger inom eller under fullmäktiges rekommenderade intervall redogörs i sammanställningen också för reglering av eget kapital samt för ingående eget kapital 2022 efter reglering. I de fall nämnderna har gjort en värdering av det egna kapitalet som avviker från fullmäktiges riktlinjer överlämnar stadsledningskontoret frågan om regleringar av eget kapital till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Konsekvenser av tidigare beslut/praxis

Under denna rubrik redogörs för ett antal frågor där regleringar av nämndernas eget kapital påverkas av tidigare beslut eller praxis.

Förskolenämnden

Förskolenämnden redovisade ett resultat för 2021 om 93,9 mnkr vilket innebär att nämndens egna kapital i bokslutet uppgår till 329,5 mnkr. Den rekommenderade riktnivån för nämndens egna kapital enligt fullmäktiges riktlinje uppgår till 60 000 tkr till 80 000 tkr. Kommunstyrelsen beslutade 2022-01-12 § 22, att förskolenämnden ges mandat att ianspråka upp till 130 mnkr som utökad ram av eget kapital under år 2022. Förskolenämnden konstaterar i sin årsrapport att nämnden sedan tidigare beslutat om att ianspråka 22 mnkr av eget kapital utifrån det mandat nämnden har att självständigt besluta om nyttjande av eget kapital. I sin årsrapport konstaterar förskolenämnden att dessa beslut tillsammans innebär att nämnden kan disponera 152 mnkr av eget kapital under 2022.

Av kommunstyrelsens beslut 2022-01-12 framgår inte hur stor andel av eget kapital som nämnden kan behålla i bokslutet. I regleringen av förskolenämndens eget kapital måste dock hänsyn tas till nämndens utökade möjligheter att ianspråka eget kapital under 2022.

Reglering av överskott och underskott för specificerade ekonomiska ramar för fastighetsnämnden och överförmyndarnämnden

I kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2021 framgår att ”Om det uppstår överskott eller underskott inom ramen för fastighetsnämnden transfereringar och överförmyndarnämnden arvode nollställs dessa i samband med stadens årliga bokslut.”

Fastighetsnämnden transfereringar redovisar för 2021 ett överskott på 9 549 tkr.
Överförmyndarnämnden arvoden redovisar för 2021 ett överskott på 3 239 tkr.

Hemställningar från nämnder

Under denna rubrik redogörs för de fall där nämnderna har gjort en värdering av det egna kapitalet som avviker från fullmäktiges riktlinjer. Under respektive nämnd görs en kortfattad sammanfattning av för nämndens motivering. I bilaga går att läsa nämndernas

fullständiga motiveringar. Vidare redogörs under denna rubrik även för trafiknämndens och park- och naturnämndens begäran om att eget kapital ska återställas avseende kostnader som de menar ligger utanför den så kallade nämndrisken.

Arkivnämnden

Nämndens utgående egna kapital är vid årsskiftet 11 060 tkr. Nämnden föreslår att 3 060 tkr från det egna kapitalet återförs till huvudmännen på samma sätt som huvudmännen finansierar verksamheten. Det innebär att staden erhåller 40 procent av eventuell återredovisning och Västra Götalandsregionen erhåller 60 procent. Eget kapital skulle efter återredovisning uppgå till 8 000 tkr vilket är över den rekommenderade riktnivån på 3 500 tkr till 4 500 tkr.

I sin årsrapport konstaterar nämnden att de på grund av pågående utvecklingsarbete av system för bevarande, där kostnaderna är svåra att beräkna, under en rad år har beviljats ett större eget kapital än riktvärdet. Vidare framgår av årsrapporten att implementeringen av upphandlat system för bevarande nu visserligen är i slutfasen, men att det alltjämt finns behov av bland annat stödsystem samt en lösning för kostnadseffektiv långtidslagring. Arkivnämnden menar därför att det fortsatt finns anledning att nämnden beviljas ett större eget kapital än riktvärdet och att detta förhållande bedöms bestå under de närmaste åren. Samtidigt konstateras att storleken på det egna kapitalet successivt bör närma sig riktvärdet de kommande åren.

Nämnden framställer även om att 2 mnkr av eget kapital får nyttjas under 2022. Enligt det styrande dokumentet riktlinjer för ekonomisk planering budget och uppföljning ska ett ianspråktagande av positivt eget kapital utöver de gränsvärden som nämnden själv kan besluta om prövas av kommunstyrelsen. Denna prövning ska ske i samband med det kommunstyrelsesammanträde där stadsledningskontorets uppföljningsrapport för våren hanteras.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
11 060	8 000	3 500 – 4 500	-3 060	-6 560

Grundskolenämnden

Grundskolenämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 262 826 tkr vilket är 182 826 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 80 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Grundskolenämndens bedömning av eget kapital är dock att det bör vara 170 mnkr. Det skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget, vilket enligt nämnden stämmer överens med övriga procentuella riktnivåer för stadens förvaltningar och tumregler för god ekonomisk hushållning. Nämnden menar vidare att denna nivå krävs för att hantera framtida risker i form av:

- Volymförändringar
- Behovsförändringar
- Reinvesteringar och konjunkturförändringar
- Förändring av elever mellan kommunal och fristående regi
- Lokalkostnader

Grundskolenämnden har i samband med beslut om årsrapporten beslutat att hemställa till kommunfullmäktige om att utöka nämndens egna kapital till 170 mnkr.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering av eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
262 826	170 000	60 000 – 80 000	-92 826	-182 826

Nämnden för funktionsstöd

Nämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 144 102 tkr vilket är 64 102 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 80 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Nämnden förespråkar dock att de får behålla hela överskottet från 2021 och att ingående eget kapital 2022 fastställs till 144 102 tkr. I årsrapporten framgår att nämnden inför 2022 ser ett utmanande ekonomiskt läge med en ingående obalans som kräver kostnadsanpassningar för att nå en budget i balans. Samtidigt görs bedömningen att det föreligger stora behov av satsningar inom de närmaste budgetåren.

Nämnden menar vidare att det högre egna kapitalet behövs för att hantera framtida risker. Bland annat konstateras i årsrapporten att det i remissen *förslag till utvecklad ekonomistyrning avseende hyressättning av stadens verksamhetslokaler* framgår att nämnderna ska kunna använda eget kapital för att hantera svängningar i investeringrelaterade driftskostnader och lokalkostnader över tid.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering av eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
144 102	144 102	60 000 – 80 000	0	-64 102

Inköps- och upphandlingsnämnden

Nämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 7 682 tkr vilket är 3 182 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 4 500 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Nämnden förespråkar dock att de får behålla hela överskottet från 2021 och att ingående eget kapital 2022 fastställs till 7 682 tkr. I årsrapporten konstateras att nämndens verksamhet har vuxit väsentligt under de senaste åren och att när nämnden tar över ansvaret för tjänsteområde inköp, från nämnden för intraservice, år 2023 så kommer nämndens omsättning med marginal att överstiga 100 mnkr. Nämndens omsättning kommer då ligga på en nivå som enligt "Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning" motiverar ett eget kapital i storleksordningen 9 000-11 000 tkr.

De förändrade förutsättningarna och den ekonomiska osäkerhet som råder inför övertagandet av tjänsteområde inköp innebär att nämndens bedömning är att det inte är lämpligt att återredovisa överskjutande eget kapital över dagens riktnivå, utan istället bibehålla det egna kapitalet på 7,7 mnkr.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering av eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
7 682	7 682	3 500 – 4 500	0	-3 182

Nämnden för demokrati- och medborgarservice

Nämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 26 388 tkr vilket är 15 388 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 11 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Utifrån den riskbedömningen som nämnden gör i sin årsrapport ovan föreslår dock nämnden ett eget kapital fastställs till 17 mnkr och därmed en återredovisning på 9,4 mnkr.

I sin årsrapport bedömer nämnden att den största ekonomiska risken i nuläget är intäktsbortfall när förvaltningar eller bolag väljer att dra ner på köpta tjänster, som exempelvis särskilda svarsgrupper. Vid ett sämre ekonomiskt läge i kommunens verksamheter menar nämnden att risken ökar att man prioriterar andra kostnader framför ökad service och tillgänglighet. Vidare konstateras att nämnden från och med år 2023 har en ny roll som leverantör av gemensamma digitala tjänster, vilket kommer att påverka risken för avvikelser om inte efterfrågan på tjänster motsvarar planeringen.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering av eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
26 388	17 000	9 000 – 11 000	-9 388	-15 388

Park- och naturnämnden

Park- och naturnämnden redovisar ett negativt resultat om 1 119 tkr för 2021. Nivån på det egna kapitalet uppgick vid ingången av 2021 till 25 000 tkr. I och med årets resultat så uppgår nämndens egna kapital vid utgången av 2021 till 23 882 tkr. Enligt fullmäktiges riktlinjer bör nämndens egna kapital ligga i intervallet 20 000-30 000 tkr. Nämndens uppfattning är dock att årets förlust är att betrakta som kommunrisk och menar att det egna kapitalet därför ska återställas till 25 000 tkr.

Nämnden konstaterar i sin årsrapport att den främsta orsaken till 2021 års negativa utfall var de förgäveskostnader som bokfördes på driften för Jubileumsparken eftersom projektets exploaterings ekonomi förändrades väsentligt under 2020. Nämndens bedömning är att detta är att betrakta som en kommunrisk.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
23 881	25 000	20 000 – 30 000	1 119	-

Socialnämnd Centrum

Nämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 93 472 tkr vilket är 58 472 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 35 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer.

Nämndens bedömning av eget kapital är dock att nivån bör vara mellan 30 000-50 000 tkr och därför föreslås en återredovisning på 43 472 tkr.

Nämnden bedömer att nuvarande riktnivå för eget kapital är för låg i förhållande till de risker som finns inom försörjningsstöd och köpt vård. Enligt nämndens årsrapport utgör försörjningsstödet tillsammans med köpt vård över 40 procent av nämndens omsättning och de kostnader som kan uppstå av anledningar som nämnden inte själva styr över kan innebära stora ekonomiska utmaningar. Vidare konstaterar nämnden i sin årsrapport att en tidigare stadsdelsnämnd med motsvarande omslutning som Socialnämnd Centrum hade riktvärden för eget kapital på mellan 30-50 mnkr.

Socialnämnd Centrum har i samband med beslut om årsrapport hemställt till kommunfullmäktige om att riktnivåerna för nämndens eget kapital justeras till 30 000-50 000 tkr och att regelverket förändras så att nämnderna ges utökade möjligheter att nyttja eget kapital.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
93 472	50 000	25 000 – 35 000	-43 472	-58 472

Socialnämnd Hisingen

Nämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 91 919 tkr vilket är 56 919 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 35 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Nämndens bedömning av eget kapital är dock att nivån bör vara mellan 40 000 -75 000 tkr och föreslår därför en återredovisning på 16 919 tkr.

Som skäl för sin värdering anger nämnden att en stadsdelsnämnd med motsvarande omslutning hade en riktnivå för eget kapital på mellan 30 000-50 000 tkr. Dessutom, konstateras i årsrapporten, hade stadsdelsnämnd Västra Hisingen ett tillägg på 10 mnkr vilket motiverades med en förhöjd risknivå på grund av en stor andel socioekonomiskt betingade kostnader. Eftersom försörjningsstöd och andra socioekonomiskt betingade kostnader utgör en ännu större andel av Socialnämnd Hisingens kostnader menar nämnden att rimlig nivå för eget kapital uppgår till 40 000-75 000 tkr. I årsrapporten konstateras att detta skulle ge nämnden möjlighet att överbrygga större avvikelser avseende försörjningsstöd och köpt vård.

Socialnämnd Hisingen har i samband med beslut om årsrapport hemställt till kommunfullmäktige om att riktnivåerna för nämndens eget kapital justeras till 40 000-75 000 tkr och att regelverket förändras så att nämnderna ges utökade möjligheter att nyttja eget kapital.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
91 919	75 000	25 000 – 35 000	-16 919	-56 919

Socialnämnd Nordost

Nämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 88 941 tkr vilket är 38 941 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 50 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Nämndens bedömning av eget kapital är dock att nivån bör vara mellan 40 000-75 000 tkr och föreslår därför en återredovisning på 13 941 tkr.

Som skäl för sin bedömning anger nämnden i sin årsrapport att de gällande riktnivåer för Socialnämnd Nordost, som verkar i flera av Sveriges mest socioekonomiskt utsatta områden, är för lågt i förhållande till riskerna och att reglerna för nyttjandet av det egna kapitalet är för restriktiva. De kostnader som kan uppstå av anledningar nämnden inte själva styr över kan mycket akut innebära stora ekonomiska utmaningar som kräver långtgående kostnadsanpassningar. Vidare konstateras att i och med omorganisationen till facknämnder, finns det inte annan verksamhet att parera med.

Socialnämnd Nordost har i samband med beslut om årsrapport hemställt till kommunfullmäktige om att riktnivåerna för nämndens eget kapital justeras till 40 000-75 000 tkr och att regelverket förändras så att nämnderna ges utökade möjligheter att nyttja eget kapital.

Socialnämnd Nordost beslutade även 2021-12-14 § 446 att hemställa till kommunstyrelsen att permanent utöka nämndens egna kapital till en övre gräns på 80 mnkr. Stadsledningskontoret konstaterar att denna hemställan inte överensstämmer med den hemställan som nämnden senare beslutade om i samband med årsrapport. Stadsledningskontoret utgår dock från att det är det senaste beslutet som gäller och att nämnden därmed menar att motiverad nivå på eget kapital uppgår till 40 000-75 000 tkr.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
88 941	75 000	30 000 – 50 000	-13 941	-38 941

Socialnämnd Sydväst

Nämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 96 170 tkr vilket är 61 170 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 35 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Nämndens bedömning av eget kapital är dock att nivån bör vara mellan 25 000-50 000 tkr och föreslår därför en återredovisning på 46 170 tkr.

Av årsrapporten framgår att nämnden menar att både riktnivåer och regler för nyttjande av eget kapital är för restriktiva för nämnden. Skälen som anges är såväl nämndens ekonomiska nuläge och risker för oförutsedda svängningar, som de begränsade möjligheter nämnden har att kortsiktigt parera ett eventuellt underskott. Inför 2022 konstateras att nämnden har ett utmanande ekonomiskt läge med en ingående obalans som kräver kostnadsanpassningar för att nå en budget i balans. Därutöver, menar nämnden, innebär den pågående omställningen av akutboendet Nya Tillfället en betydande risk.

Nämnden konstaterar också att det i remissen *förslag till utvecklad ekonomistyrning avseende hyressättning av stadens verksamhetslokaler* framgår att nämnderna ska kunna använda eget kapital för att hantera svängningar i investeringrelaterade driftskostnader och lokalkostnader över tid.

Socialnämnd Sydväst har i samband med beslut om årsrapport hemställt till kommunfullmäktige om att riktnivåerna för nämndens eget kapital justeras till 25 000-50 000 tkr och att regelverket förändras så att nämnderna ges utökade möjligheter att nyttja eget kapital.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
96 170	50 000	25 000 – 35 000	-46 170	-61 170

Trafiknämnden

Trafiknämnden redovisar ett negativt resultat om 2 607 tkr för 2021. Nivån på det egna kapitalet uppgick vid ingången av 2021 till 60 000 tkr. I och med årets resultat så uppgår nämndens egna kapital vid utgången av 2021 till 57 393 tkr. Enligt fullmäktiges riktlinjer bör nämndens egna kapital ligga i intervallet 40 000-60 000 tkr. Nämndens uppfattning är dock att årets förlust är att betrakta som kommunrisk och menar att det egna kapitalet därför ska återställas till 60 000 tkr. Stadsledningskontoret konstaterar att nämnden i sin årsrapport redogör för flera osäkerheter som de har att hantera. Dock framgår inte vilka poster under året som nämnden menar ligger utanför nämndrisken.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
57 393	60 000	40 000 – 60 000	2 607	-

Valnämnden

Nämndens eget kapital uppgår i bokslutet till 6 227 tkr. I nämndens årsrapport står att kommunstyrelsen i maj 2017 beslutade att lämplig nivå på nämndens egna kapital är 300 tkr. Utöver detta konstaterande görs ingen vidare bedömning eller värdering av eget kapital i nämndens årsrapport. Stadsledningskontoret konstaterar att beslutet som togs av kommunstyrelsen i maj 2017 baserades på det riktvärde för eget kapital som då gällde för Valnämnden. Nu ligger nämndens omsättning dock på en nivå som motiverar eget kapital på i storleksordning 800-1 200 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
6 227	300	800 – 1 200	-5 927	-5 027

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Nämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 337 828 tkr vilket är 257 828 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 80 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Nämndens bedömning är dock att nivån på eget kapital bör vara två procent av kommunbidraget vilket innebär cirka 115 000 tkr och föreslår därför en återredovisning på 222 828 tkr.

I sin årsrapport anger nämnden nedanstående risker som motivering till den högre nivån

på eget kapital:

- De ekonomiska effekter och risker som pandemin innebär
- Planerade förändringar kopplat till styrmodell avseende hyressättning av stadens verksamhetslokaler, förvaltningens volym av lokaler, underhåll som förvaltningens lokaler kräver och hanteringen av svängningen i investeringsrelaterade driftskostnader.
- Förändring av fördelningen av vård- och omsorgsplatser mellan kommunal och extern regi som kan medföra tomgångskostnader.

Utgående eget kapital bokslut 2021	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
337 828	115 000	60 000 – 80 000	-222 828	-257 828

Information om eget kapital för Revisorskollegiet

Beslut rörande revisorskollegiets egna kapital kan enbart fattas av kommunfullmäktige, varför denna redovisning enbart lämnas som information till kommunstyrelsen.

Revisorskollegiet redovisar ett eget kapital på 4 439 tkr i bokslutet 2021. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer gäller ett intervall för det egna kapitalet om 1,8-2,2 mnkr för en verksamhet med stadsrevisionens omsättning. Revisorerna har att ta ställning till det egna kapitalet i sin årsrapport till fullmäktige, och fullmäktige har då att fatta beslut om revisorskollegiets egna kapital.

Reglering av eget kapital per nämnd

I nedanstående tabell redovisas utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt rekommenderade nivån på det egna kapitalet för nämnden enligt fullmäktiges riktlinjer. För de nämnder som har beslutat om att återredovisa eget kapital som överstiger fullmäktiges riktnivåer eller alternativt som har ett eget kapital som ligger inom eller under fullmäktiges rekommenderade intervall redogörs i tabellen också för reglering av eget kapital enligt fullmäktiges riktlinjer/beslut i nämnd samt för ingående eget kapital 2022 efter reglering.

För de nämnder som gjort hemställningar som redogjorts för ovan lämnas inga siffror i kolumnerna över reglering av eget kapital och eget kapital efter reglering.

Värdering av eget kapital för nämnder i bokslutet 2021

Nämnder med särskild inriktning	Utgående Eget kapital bokslut 2021 (tkr)	Motiverad nivå enligt riktlinjer (tkr)	”Eventuell” Reglering enligt fullmäktiges riktlinjer (tkr)	Eget kapital efter reglering (tkr)
Arkivnämnden	11 060	3 500 – 4 500	Se ovan	Se ovan
Byggnadsnämnden	18 140	12 500 – 17 500	-640	17 500
Fastighetsnämnden	54 836	15 000 – 25 000	-29 836	25 000
Fastighetsnämnden transfereringar	9 549	Nollställs, se ovan	-9 549	0
Förskolenämnden	329 484	60 000 – 80 000	Se ovan	Se ovan
Grundskolenämnden	262 826	60 000 – 80 000	Se ovan	Se ovan

Nämnder med särskild inriktning	Utgående Eget kapital bokslut 2021 (tkr)	Motiverad nivå enligt riktlinjer (tkr)	”Eventuell” Reglering enligt fullmäktiges riktlinjer (tkr)	Eget kapital efter reglering (tkr)
Idrotts- och föreningsnämnden	24 810	15 000 – 25 000	0	24 810
Kommunledningen	39 783	8 000*	-31 783	8 000
Kulturnämnden	21 443	15 000 – 25 000	0	21 443
Lokalnämnden	80 187	60 000 – 80 000	-187	80 000
Miljö- och klimatnämnden	24 738	9 000 – 11 000	-13 738	11 000
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	131 636	20 000 – 30 000	-101 636	30 000
Nämnden för funktionsstöd	144 102	60 000 – 80 000	Se ovan	Se ovan
Nämnden för inköp och upphandling	7 682	3 500 – 4 500	Se ovan	Se ovan
Nämnden för intraservice	11 000	9 000 – 11 000	0	11 000
Nämnden för demokrati och medborgarservice	26 388	9 000 – 11 000	Se ovan	Se ovan
Park- och naturnämnden	23 881	20 000 – 30 000	Se ovan	Se ovan
Socialnämnd Centrum	93 472	25 000 – 35 000	Se ovan	Se ovan
Socialnämnd Hisingen	91 918	25 000 – 35 000	Se ovan	Se ovan
Socialnämnd Nordost	88 941	30 000 – 50 000	Se ovan	Se ovan
Socialnämnd Sydväst	96 170	25 000 – 35 000	Se ovan	Se ovan
Trafiknämnden	57 393	40 000 – 60 000	Se ovan	Se ovan
Utbildningsnämnden	116 279	60 000 – 80 000	-36 279	80 000
Valnämnden	6 227	800 – 1 200	Se ovan	Se ovan
Äldre- samt vård och omsorgsnämnd	337 828	60 000 – 80 000	Se ovan	Se ovan
Överförmyndarnämnden arvoden	3 239	Nollställs, se ovan	-3 239	0

* Enligt riktlinjerna för eget kapital bör kommunledningens egna kapital ligga i intervallet 9 000 -11 000 tkr. Kommunstyrelsen har dock beslutat att en rimlig nivå för eget kapital är 8 000 tkr.

Stadsledningskontorets bedömning

Bokslutsberedningen syftar till att fastställa det egna kapitalet per nämnd utifrån fullmäktiges riktlinjer och nämndens egen värdering av risker.

Stadsledningskontoret kan konstatera att flera nämnder i år har gjort värderingar av eget kapital som avviker från fullmäktiges rekommenderade intervall. Sammantaget är det nio nämnder som gör värderingen att eget kapital, utifrån nämndens specifika riskbild, behöver vara högre än fullmäktiges rekommenderade nivåer. Några av dessa nämnder anger att de tillfälligt har behov av en högre nivå på eget kapital, men de flesta ser ett behov av att även över tid ha ett större eget kapital än vad fullmäktiges nuvarande regelverk medger. Endast kommunledningen värderar att eget kapital kan vara lägre än vad fullmäktiges riktlinjer medger. Grundskolenämnden och de fyra socialnämnderna har i samband med beslut om årsrapport även hemställt till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen om en förhöjd riktnivå för eget kapital. Samtliga socialnämnder hemställer också till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om att förändra reglerna kring nämndernas möjlighet att förfoga över eget kapital.

Stadsledningskontoret konstaterar att, även om fullmäktiges regelverk ger nämnderna utrymme att motivera en annan nivå på eget kapital, så framgår också av reglerna att nämnd bör ha goda skäl för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Fullmäktiges rekommenderade nivåer på eget kapital är satta utifrån förutsättningarna att det egna kapitalet främst syftar till att ge nämnderna möjlighet att parera situationer med hastigt förändrade förutsättningar. Därutöver är nivåerna satta utifrån förutsättningen att kommunen centralt tar ansvar för så kallade ”kommunrisker”. Socialnämnderna anger bland annat risker med ökade försörjningsstöds kostnader som en anledning till att det egna kapitalet bör vara större.

Stadsledningskontoret kan konstatera att det i budget såväl 2021 som 2022 satts av kommuncentrala beredskapsmedel för att kunna parera en snabb ökning av försörjningsstöds kostnaderna. I budget för 2022 uppgår den kommuncentrala beredskapsposten till 100 mnkr. En annan fråga som lyfts av flera nämnder är ökade risker utifrån förslaget, i ärendet ”Redovisning av uppdrag om utvecklad ekonomistyrning avseende hyressättning av stadens verksamhetslokaler” med dnr 1240/21, att den kommuncentrala avsättningen för investeringsrelaterade driftkostnader ska upphöra. Stadsledningskontoret konstaterar att beslut ännu inte tagits i ärendet samt att förslaget innebär att förändringen i så fall införs år 2023. I budget för år 2022 finns fortsatt kommuncentrala medel för att hantera evakuerings- och omställningskostnader.

Vidare konstaterar stadsledningskontoret att regelverket kring nämndernas eget kapital utgör en del i en helhet avseende ekonomistyrningen där de regler som finns för nämndernas egna kapital påverkar utformning och storlek på de kommuncentrala posterna i budget. År 2022 finns kommuncentralt 200 mnkr avsatt för nämndernas nyttjande av eget kapital. Beloppet är satt utifrån det regelverk som finns kring nämndernas möjlighet att förfoga över eget kapital. År 2022 är kommuncentralt avsatta medel till stor del redan ianspråktaga genom kommunstyrelsen beslut 2022-01-12 § 22, att ge förskolenämnden mandat att ianspråka upp till 130 mnkr av eget kapital.

Magnus Andersson

Eva Hessman

Ekonomidirektör

Stadsdirektör

Nämndernas värderingar av eget kapital i bokslutet 2021 (utdrag ur respektive nämnds årsrapport 2021)

Innehållet i denna bilaga är ett samlat utdrag ur respektive nämnds årsrapport med de skrivningar som återfinns under rubriken ”värdering av eget kapital”. Bilagan bifogas tjänsteutlåtandet som en kompletterande information där kommunstyrelsen kan se hur respektive nämnd har argumenterat för sin värdering av det egna kapitalet i syfte att underlätta för kommunstyrelsen i sitt övervägande kring huruvida nämnderna har tillämpat intentionerna i gällande regelverk på ett rimligt sätt

Arkivnämnden

Vid utgången av 2021 har Arkivnämnden ett eget kapital på 11 060 tkr. Riktvärdet för en nämnd med Arkivnämndens omsättning är mellan 3 500 och 4 500 tkr. Det kan följaktligen konstateras att nämndens egna kapital överskrider riktvärdet.

Då nämnden står inför ett fortsatt stort utvecklingsarbete av system för bevarande där kostnaderna är svåra att beräkna har Arkivnämnden under en rad av år dels beviljats ett större eget kapital än riktvärdet. För 2021 beviljades ett eget kapital på 10 mnkr med ett nyttjande upp till 4 mnkr.

Implementeringen av upphandlat system för bevarande är nu i slutfasen. Dock finns alltjämt behov av stödsystem samt en lösning för kostnadseffektiv långtidslagring. Det finns även alltjämt ett behov av att konvertera sedan tidigare mottagen elektronisk information som finns kvar i ursprungssystemen. Arkivnämnden gör därför bedömningen att det finns anledning att nämnden beviljas ett större eget kapital än riktvärdet och att detta förhållande bedöms bestå under de närmaste åren. Storleken på det egna kapitalet bör dock successivt närma sig riktvärdet de kommande åren.

Arkivnämnden föreslår mot denna bakgrund att nämnden medges ett eget kapital på 8 mnkr samt att 2 mnkr får nyttjas under 2022. Vilket medför att 3 060 tkr återredovisas till huvudmännen enligt 60/40-principen.

Byggnadsnämnden

Ett eget kapital kan efter särskilda beslut möjliggöra finansiering av uppkomna kostnader för vissa förekommande driftsstörningar/variationer i verksamheten, störningar av extraordinär omfattning samt planerade satsningar av engångskaraktär i verksamheten. Även förhållanden som står utanför nämndens kontroll kan medföra ökade kostnader med behov av ekonomisk beredskap för nämnden.

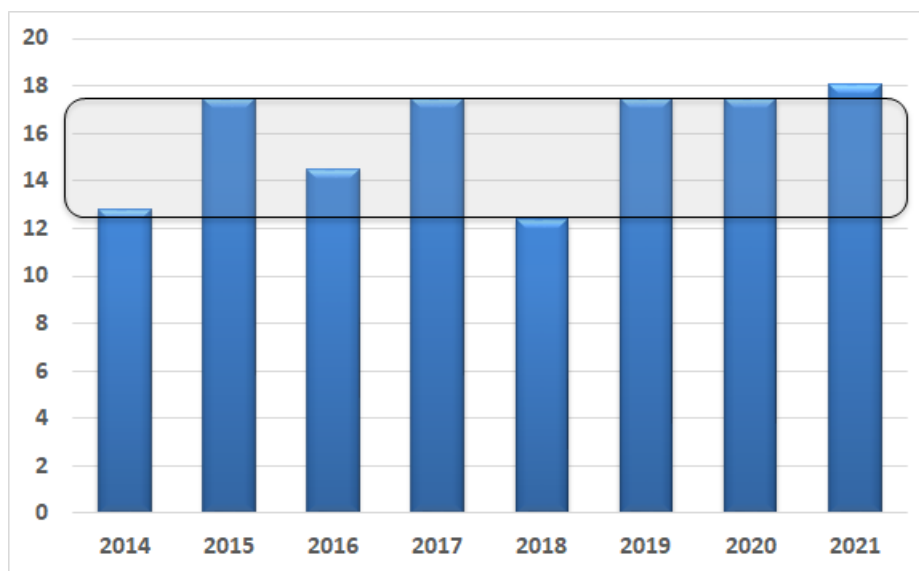
Enligt stadens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning (GKH 2019:164 20§) ska samtliga nämnder värdera det egna kapitalets storlek och ta ställning till om det egna kapitalet uppgår till ett belopp som över- eller understiger önskvärd nivå.

Kommunfullmäktiges rekommenderade nivåer för nämndernas egna kapital är till del vägledande i arbetet med att värdera det egna kapitalets storlek tillsammans med behovet av att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling. Det är möjligt för nämnden att argumentera för ett större eget kapital än rekommenderade nivåer om detta kan anses befogat utifrån nämndens verksamhet och finansiella riskexponering. Intervallet för rekommenderad nivå på det egna kapitalet för

byggnadsnämnden, baserat på förvaltningens omsättning, uppgår till mellan 12,5 mnkr och 17,5 mnkr.

Vid utgången av 2021 uppgick det samlade egna kapitalet för byggnadsnämnden till 18,1 mnkr (17,5). Förvaltningen kan konstatera att nämndens egna kapital ligger marginellt över det intervall för eget kapital som kommunfullmäktige beslutat om i styrande dokument.

I nedanstående diagram framgår det egna kapitalets utveckling under perioden 2014-2021 samt det intervall som utgör rekommenderad nivå på eget kapital (se markering).

Figur: Utvecklingen av eget kapital 2014-2021 (mnkr)

Aktuell storlek på det egna kapitalet vid utgången av 2021 överskrider marginellt rekommenderat intervall. Då förvaltningen inte ser något tydligt motiv till att marginellt överskrida angivet intervall föreslår förvaltningen en återredovisning av ett eget kapital motsvarande 640 tkr till kommunstyrelsen.

Kvarvarande eget kapital får anses vara på en sådan nivå att det finns en viss ekonomisk beredskap att klara variationer avseende förvaltningens intäktsutveckling för enskilda år och för att säkerställa en framdrift inom förvaltningens samtliga verksamhetsområden. Inte minst är en viss finansiell beredskap viktig utifrån att ett införande av ny taxa medför viss osäkerhet avseende delar av intäktsutvecklingen för kommande verksamhetsår. Därtill finns en osäkerhet kring kostnadsökningar och produktionsbortfall med anledning av arbetet med att etablera ny nämndorganisation inom stadsutvecklingsområdet.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens utgående egna kapital per 2021-12-31 uppgår till 54,8 mnkr inklusive det negativa resultatet för verksamheten med nyanlända.

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§. Det huvudsakliga syftet med nämndens egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas.

Nämnden ska årligen värdera en rimlig nivå på det egna kapitalet som speglar nämndens specifika riskbild, så kallad nämndrisk. Kommunen centralt ansvarar för risker därutöver, det vill säga kommunrisk. I reglerna anges rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital i relation till omslutning. Den av kommunstyrelsens högsta rekommenderade nivå i aktuellt intervall för nämnden är 25 mnkr. Nämndens verksamhet innebär löpande förändringar i fastighetsbeståndet vilket innebär att såväl kostnader som intäkter är föränderliga under åren. Som en stor fastighetsägare kan också oförutsedda större kostnader uppstå. Detta motiverar att fastighetsnämndens egna kapital bör uppgå till den högre nivån i intervallet.

Fastighetsnämnden har att utöva den formella ägarrollen för all kommunal mark utanför bolagssektorn. Med anledning av att kommunen har ett mycket stort markinnehav, finns betydande risk för oförutsedda händelser, till exempel skred, ras och naturkatastrofer, vilka kan medföra stora kostnader. Detta förutsätts vara en kommunrisk. Utrymme för sådana kostnader kan inte, med någon rimlig precision, avsättas i fastighetsnämndens budget. Kostnaderna är svåra att uppskatta för så stora arealer som det är fråga om.

Det finns också en risk att projekteringskostnader behöver tas på resultatet. Detta på grund av att kontoret, för att få en snabbare start på genomförandet av exploatering, beställer projektering av allmän plats innan detaljplanen vunnit laga kraft. Kostnaden behöver tas på resultatet om detaljplanen inte skulle vinna laga kraft efter ett eventuellt överklagande. Sannolikheten är inte hög men konsekvensen kan bli stor beroende på kostnaden för projekteringen. Även detta förutsätts vara en kommunrisk då risken och kostnaderna är svåra att uppskatta samt att reavinster och resultat av markexploatering inte tillfaller nämnden utan levereras in till kommuncentrala poster.

Resultatet för 2021, ökar det egna kapitalet från 25 mnkr till 54,8 mnkr.

Fastighetsnämnden föreslås att återredovisa 29,8 mnkr av det utgående egna kapitalet så att nivån justeras till den av kommunstyrelsen rekommenderade högsta nivån för eget kapital.

Förskolenämnden

Enligt Göteborg Stads "Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning" ska nämnden årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet. Då det finns ett beslut i kommunstyrelsen (KS) avseende förskolenämndens ianspråktagande av eget kapital bedömer förvaltningen att det inte är aktuellt med en egen bedömning för 2021.

Nämnden har ett ingående eget kapital om 235,6 mnkr och redovisar ett resultat för 2021 om 93,9 mnkr vilket innebär ett utgående eget kapital på 329,5 mnkr.

KS beslutade den 12 januari 2022 att förskolenämnden tillåts att disponera 130 mnkr av överskottet under 2022. Förskolenämnden har tidigare beslutat om att ta i anspråk 22 mnkr av eget kapital. Tillsammans innebär dessa beslut att förskolenämnden tillåts disponera 152 mnkr.

Grundskolenämnden

Det huvudsakliga syftet med nämndens eget kapital är att möjliggöra långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden kan besluta om att ta eget kapital i anspråk.

Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital i nivå som motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar. Nämnden ska därför årligen aktivt värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligen motivera en rimlig nivå på eget kapital. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen. I detta sammanhang ska nämnden beakta de riktnivåer som gäller för samtliga nämnder.

Den beslutade riktnivån för eget kapital för grundskoleförvaltningen är 60-80 mnkr. Årsbokslutet 2021 visar ett positivt resultat på 183 mnkr vilket innebär att hela överskottet ska återföras till staden.

Grundskoleförvaltningens bedömning av eget kapital är att det bör vara minst vara 170 mnkr. Det skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget, vilket stämmer överens med övriga procentuella riktnivåer för stadens förvaltningar och tumregler för god ekonomisk hushållning. Denna nivå är rimlig för att hantera framtida risker i form av:

- Volymförändringar
- Behovsförändringar
- Reinvesteringar och konjunkturförändringar
- Förändring av elever mellan kommunal och fristående regi
- Lokalkostnader

I remissens förslag till utvecklad ekonomistyrning avseende hyressättning av stadens verksamhetslokaler framgår att nämnderna ska kunna använda sitt egna kapital för att hantera svängningar i lokalkostnader över tid, dnr 1240/21. Det egna kapitalet i grundskolenämnden är inte av den storleksordningen att nämnden med bibehållen elevpeng kan hantera ökade lokalkostnader i storleksordningen 130 mnkr per år i tio år, och samtidigt ha en beredskap för att parera för andra risker kopplat till nämndens verksamheter. För att den lösningen ska vara genomförbar krävs en höjning av tillåtet eget kapital samt förändrat regelverk hur det egna kapitalet tillåts hanteras av nämnden. Dessutom måste det egna kapitalet sannolikt genereras på egen hand till den nya högre tillåtna nivån. Det kommer att medföra stora utmaningar om nämnden ska styra mot ett högre eget kapital samtidigt som kostnader relaterade till annat än kärnverksamhet fortsätter att stiga i betydligt raskare takt än vad kompensationen enligt index genererar.

Förvaltningen arbetar med att öka likvärdighet mellan stadens skolor och ser att satsningar behöver genomföras inom områdena inomhusmiljöer så som skolmöbler, insatser kring måltidssituationen och idrottshallar samt utomhusmiljöer. Under lång tid har dessa områden varit nedprioriterade vilket har medfört att en stor andel av skolorna har ojämlika förutsättningar. För att kunna göra satsningar förespråkar förvaltningen att höja sitt egna kapital motsvarande 2021 års överskott. Med ett höjt eget kapital ges förutsättningar för nämnden att arbeta vidare med ovanstående områden under kommande år.

Grundskoleförvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2021 ska fastställas till minst 170 mnkr enligt ovan. Dock förordar förvaltningen att det egna kapitalet fastställs till 253 mnkr för att kunna arbeta med ojämlikheten inom skollokaler samt ge förutsättningar för att hantera risker.

Idrotts- och föreningsnämnden

Idrotts- och föreningsnämnden har enligt Göteborgs Stads gällande regelverk nästan maximalt avsatta medel för eget kapital om 25 mnkr. Nämndens rätt att använda eget kapital utgår från kommunens samlade aktuella ekonomiska förutsättningar och värderas normalt årligen i samband med kommunfullmäktiges budgetbeslut.

De främsta riskområdena för förvaltningen bedöms vara: taxor/avgifter, yttre åverkan på anläggningar, samt förgäveskostnader om större investeringsprojekt ej blir realiserade samt borgensåtaganden. De enskilda riskerna totalt sett bedöms överstiga taket för det egna kapitalet om 25 mnkr, men det är osannolikt att samtliga risker skulle inträffa samtidigt.

Riskerna inom förvaltningen bedöms vara större i och med covid-19, då de största identifierade riskerna gäller borgensåtaganden samt taxor/avgifter. Under 2021 minskade intäkterna med - 15,1 mnkr till följd av utebliven verksamhet i förvaltningens anläggningar samt cuper. Risken finns att föreningar med borgen inte kommer att kunna sköta sina bankförpliktelser som en effekt av att inte kunna bedriva sin verksamhet till följd av pandemin. Risken för yttre åverkan så som bränder, skadegörelse samt driftstörningar i form av extrem väderlek och tekniska haverier sker med jämna mellanrum. Ekonomiska följdverkningar som intäktsbortfall och kostnader för övertalig personal regleras inte av försäkring. Om flera händelser av detta slag inträffar under ett år kan det tydligt påverka nämndens resultat. Risken för förgäveskostnader i avbrutna investeringsprojekt kan komma att påverka resultatet ett visst år om investeringsinitiativet hunnit upparbeta utgifter. Utredningskostnader i tidiga skeden går ej att undvika och är många gånger en förutsättning för beslut om investeringen ska genomföras eller ej, en risk värd att beakta i stora projekt likt nytt centralbad.

Förvaltningen har övervägt storleken på det egna kapitalet och finner ingen anledning till att ha en annan högsta nivå än 25 mnkr, utifrån de risker förvaltningen har i dagsläget. Till följd av årets resultat föreslås att det egna kapitalet ökas på med 123 tkr och hamna på 24 810 tkr.

Kommunledningen

En nämnd ska årligen i samband med bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och motivera rimlig nivå på det egna kapitalet. Enligt stadens rekommenderade nivåer för eget kapital bör kommunstyrelsens nivå ligga i intervallet 9,0 mnkr till 11,0 mnkr. Kommunstyrelsens bokslut innehåller verksamheter av olika karaktär och med olika risker. I basverksamheten finns den politiska organisationen och tjänstepersonsorganisationen på stadsledningskontoret. Dessutom finns tidsbegränsade uppdrag och projekt med varierande omfattning från år till år. Vid värdering av nämndrisken exkluderas kommuncentrala poster och samordningsuppdrag där stadsledningskontoret har full intäktsfinansiering.

Mot bakgrund av nämndrisken har kommunstyrelsen årligen beslutat att rimlig nivå för eget kapital hos kommunstyrelsen är 8,0 mnkr. För kommunstyrelsen kan finansieringsbehov av eget kapital uppstå för puckelkostnader och omställning, vid överföring av verksamhet och vid minskade ramar. Omfattande uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen och förseningar som sträcker sig över årsskiften i uppdrag med tidsbegränsad finansiering är annars de främsta motiven för kommunstyrelsen att besluta om användning av eget kapital. Det egna kapitalet uppgår

till 39,8 mnkr i bokslutet 2021. För att komma till nivå 8 mnkr i eget kapital kommer kommunstyrelsen i bokslutsberedningen för 2021 att återredovisa överskottet på 31,8 mnkr.

	Årets resultat	Eget kapital
Ingående eget kapital 2021		43,8
Kommunstyrelsens bokslut 2020		-35,8
Summa ingående eget kapital 2021 efter bokslutsberedning		8,0
Kommunstyrelsens bokslut - årets resultat 2021	31,8	
varav stadsledningskontoret	24,4	
varav den politiska verksamheten	7,4	
Utgående eget kapital 2021		39,8
Förslag till återredovisning av eget kapital för överskott hos kommunstyrelsen		-31,8
Utgående eget kapital efter återredovisning i bokslutsberedningen för 2021		8,0

Kulturnämnden

Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen.

För facknämnder med ett kommunbidrag på mellan 500-750 mnkr är rekommenderad riktnivå för eget kapital 15 - 25 mnkr. Nämndens eget kapital i 2021 års bokslut uppgår till 21,4 mnkr och ligger därmed 3,6 mnkr under den högre riktnivån. Detta är 437 tkr högre än vad som är nämndens mandat att ta beslut om eget kapital, vilket uppgår till 3 120 tkr.

Eftersom nämndens ansvar har utökats med fler verksamheter behöver kulturnämnden utvärdera hur stort det egna kapitalet bör vara utefter de risker som kulturnämnden kommer att ansvara för framåt.

Risker

Nedan följer en motivering varför kulturnämnden bör ha ett eget kapital i linje med den högre rekommenderade nivån.

Sedan 2019 ansvarar nämnden för 25 fler bibliotek, tre befintliga och två planerade kulturhus samt stora utvecklingsprojekt de kommande åren där finansieringen bedöms som osäker.

Stadens museer har en hög grad av självfinansiering tillsammans med en stor andel fasta kostnader vilket gör ekonomin sårbar. Andra viktiga faktorer att beakta är att de regionala bidragen till stadens museer inte räknas upp i samma takt som kostnaderna ökar då det saknas ett avtal med Västra Götalandsregionen (VGR). Ett nytt avtal med VGR behöver komma till stånd och beslutas av kommunstyrelsen.

Det finns dels en osäkerhet i stiftelsernas fortsatta möjlighet till finansiering, dels kring hur effekterna av pandemin påverkar externa aktörers vilja att bidra till

utställningsverksamheten och då som en följd av hur möjligheterna att hålla öppet under 2022 kan komma att begränsas av befintliga eller kommande restriktioner.

2021 tog kulturnämnden över verksamhet i samband med ny nämndorganisation och får ett utökat ansvar inom demokrati och befolkningsansvaret. Detta behöver hanteras inom nämndens befintliga ekonomiska ram.

Det finns sedan tidigare ett stort behov inom miljö-, fastighets- och säkerhetsområdet. Nämnden har i uppdrag att implementera ett miljöledningssystem, agera mellanhandshyresvärd samt ha arbetsmiljöansvaret i kulturhusen. Kulturförvaltningen har inför 2022 enbart kunna prioritera visst behov varför det fortsatt inte finns tillräcklig kunskap eller tillräckliga resurser för att möta detta ansvar framåt.

Pandemin har påverkat människors beteende och det finns en risk att ändrade vanor fortsätter att påverka nämndens publika verksamheter och därför även intäkterna. Särskilt utmanande blir det inom museerna som är beroende av intäkter för att täcka sina fasta kostnader.

En annan tydlig risk som identifierats är Higab AB:s aviserade hyreshöjningar som innebär kostnadsökningar utöver indexuppräkning men även ökade hyreskostnader för om- och tillbyggnad av nämndens kulturinstitutioner. Därutöver finns ett stort underhållsbehov av lokaler och arbetsmiljöanpassningar där kostnader kan uppstå med kort varsel. Den indexuppräkning som nämnden får ersättning för i budgetprocessen är inte tillräcklig för att täcka kostnadsutvecklingen för löner, priser eller hyror.

Mot bakgrund av ovanstående risker och det mycket större risktagandet i budget 2022 anser kulturnämnden att nämndens eget kapital bör ligga nära den övre rekommenderade gränsen.

Lokalnämnden

Enligt stadens riktlinjer bör lokalnämndens egna kapital ligga inom intervallet 60-80 mnkr. Lokalnämndens egna kapital uppgår per 2021-12-31 till 80,2 mnkr. Den 31 december 2020 uppgick det till 80,0 mnkr (efter bokslutsberedningen våren 2021). Enligt stadens riktlinjer ska ett eget kapital som överstiger den angivna nivån återredovisas till staden centralt. Lokalförvaltningen föreslår därför lokalnämnden att återredovisa 0,2 mnkr (80,0-80,2 mnkr).

Värdering av nämndens egna kapital

Lokalförvaltningen bedömer att ett eget kapital inom det angivna intervallet är tillräckligt för lokalnämndens verksamhet. Lokalnämndens egna kapital uppgår därefter till 80,0 mnkr.

Riskbedömning av nämndrisker

Lokalnämnden bedömer att nämndriskerna kan hanteras inom det egna kapitalet.

Lokalförvaltningen bedömer att ränterisken utgör en kommunrisk som kommunen centralt tar ansvar för.

Miljö- och klimatnämnden

Miljö- och klimatnämnden omsätter drygt 200 mnkr om året (budget 2022). Enligt stadens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning bör nämndens egna kapital ligga inom intervallet nio till elva mnkr. Vid utgången av 2021 uppgick det egna

kapitalet till 24,7 mnkr.

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas.

Nämndens myndighetsutövning (prövning och tillsyn enligt livsmedels-, alkohol-, tobaks- och miljölagstiftningarna) finansieras till stor del med avgifter enligt fastställda taxor. En tänkbar risk är att prövnings- och tillsynsavgifter av olika anledningar inte kan debiteras i budgeterad omfattning, vilket skulle innebära att personalkostnader behöver finansieras med eget kapital. Kostnaden (lönekostnader och OH) för en årsarbetare beräknas schablonmässigt till drygt en miljon kronor. Nämnden bedömer att det behövs en reserv på ett par miljoner kronor för att möta den risken.

Nämnden har i kommunfullmäktiges budget för 2021 fått i uppdrag att införa debitering efter utförd tillsyn och kontroll istället för som nu där vissa delar debiteras i förskott. Införandet av efterhandsdebitering har påbörjats. Efterhandsdebiteringen skulle kunna medföra lägre avgiftsintäkter, åtminstone initialt.

Kostnader för intensifierad verksamhetsutveckling, inklusive ökad digitalisering, och lokalförändringar/-förbättringar för att stimulera nya och effektivare arbetssätt pågår och kan komma att kräva finansiering genom ianspråktagande av eget kapital. De största ekonomiska riskerna är kopplade till framtida lokalbehov, både vad avser utrymme och utformning. En påtaglig ekonomisk risk kan kopplas till den tillfälliga flytt från förvaltningens nuvarande lokaler som kommer att ske under 2022 i samband med att den nuvarande byggnaden ska grundförstärkas och eventuellt byggas om.

Den del av nämndens uppdrag som inte är lagstyrd kan variera över tid, i såväl inriktning och som omfattning. För att kunna hantera dessa variationer behöver det finnas en viss flexibilitet i förvaltningens organisation. Nämnden kan komma att behöva hantera omställningar och kostnader som är förenade med dessa.

Mot bakgrund av ovanstående anser miljö- och klimatnämnden att det egna kapitalet bör ligga på den övre rekommenderade gränsen, alltså 11 mnkr. Följaktligen återredovisar nämnden 13,7 mnkr (13 738 tkr) till kommunstyrelsen.

Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning

Nämnden för Arbetsmarknad och vuxenutbildnings egna kapital uppgår, i bokslut 2021 till 131 636 tkr vilket motsvarar 12,7 procent av nämndens beslutade bruttoomslutning i budget 2022 eller 17,8 procent av nämndens kommunbidragsram för 2022.

Om de förutsättningar och antaganden som gjordes i samband med budgetarbetet för 2022 gäller respektive är korrekta, så anser nämnden att nivån eget kapital ska ligga kvar på den nivå som beslutades om inför 2021 det vill säga 30 000 tkr.

Detta innebär att 101 636 tkr återredovisas till kommunstyrelsen.

Nämnden för demokrati och medborgarservice

Demokrati och medborgarservice har från föregående år ett eget kapital på 11 mnkr. Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten, så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska årligen värdera verksamheten utifrån ett risk- och

väsentlighetsperspektiv och utifrån riskbilden motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet.

Riskbedömning

Nämndens kommunbidrag för 2022 täcker ungefär hälften av kostnaderna, vilket ger viss stabilitet. Men en stor del av övrig finansiering kan förändras med kort varsel och är en osäkerhetsfaktor att hantera.

Den största ekonomiska risken i nuläget är intäktsbortfall när förvaltningar eller bolag väljer att dra ner på köpta tjänster, som exempelvis särskilda svarsgrupper. Vid ett sämre ekonomiskt läge i kommunens verksamheter ökar risken att man prioriterar andra kostnader framför ökad service och tillgänglighet. I takt med ett mer ansträngt ekonomiskt läge i samhället i stort ökar därmed risken för minskade intäkter för nämnden. Det finns också risker kopplade till att viss verksamhet bedrivs genom projektmedel från externa aktörer och kan förändras betydligt snabbare än personalstyrkan hinner ställas om.

På kostnadssidan finns som alltid också en osäkerhet kring personalkostnaderna, då avgångar, vakanser, rekryteringar och omfattningen av frånvaro kan påverka. För en nämnd i demokrati och medborgarservices storlek kan små förändringar få stora konsekvenser.

I och med 2023 har nämnden har en ny roll som leverantör av gemensamma digitala tjänster, vilket kommer att påverka risken för avvikelser om inte efterfrågan på tjänster motsvarar planeringen.

2021 års resultat på 15,4 mnkr innebär att det egna kapitalet för närvarande är drygt 26,4 mnkr. Utifrån riskbedömningen ovan föreslår nämnden ett eget kapital på 17 mnkr och därmed en återredovisning till kommunstyrelsen på 9,4 mnkr.

Nämnden för funktionsstöd

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning är det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar. Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. I detta sammanhang ska nämnden beakta de riktnivåer som gäller för samtliga nämnder. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen.

Den beslutade riktnivån för eget kapital för nämnden för funktionsstöd är 60-80 mkr. Enligt beslut i bokslutsberedningen den 21 april 2021 tilldelades de nya nämnderna eget kapital enligt den högre delen av intervallet som återfinns i reglerna. Det innebär att nämnden för funktionsstöd fick eget kapital motsvarande 80 mnkr. Årsbokslutet 2021 visar ett positivt resultat på 64 mnkr och därmed ett utgående eget kapital på 144 mnkr vid årets slut. Det innebär att hela årets överskott ska återföras till staden.

I remissen *förslag till utvecklad ekonomistyrning avseende hyressättning av stadens verksamhetslokaler* framgår att nämnderna ska kunna använda sitt egna kapital för att

hantera svängningar i investeringsrelaterade driftskostnader och lokalkostnader över tid. Redan vid införandet av en ny hyressättande princip har hyreskostnaderna för nämnden för funktionsstöd påverkats. Som en långsiktig effekt av nyinvesteringar, reinvesteringar och ersättningsinvesteringar förväntas de summerade hyrorna för nämnden för funktionsstöd öka med 15 procent fram till 2026. En ytterligare överskjutning av ekonomisk risk till nämnden för funktionsstöd bedöms därmed inte kunna hanteras inom nuvarande riktnivåer och regler för nyttjande av eget kapital.

Inför 2022 har nämnden ett utmanande ekonomiskt läge med en ingående obalans som kräver kostnadsanpassningar för att nå en budget i balans. Samtidigt bedömer förvaltningen att det föreligger stora behov av satsningar inom de närmaste budgetåren.

En kartläggning av antalet icke-fullvärdiga lägenheter i bostäder med särskild service har genomförts. Den har påvisat att det finns behov av åtgärder för att öka lokalernas funktionalitet, anpassa till dagens verksamhetskrav och därigenom bibehålla befintliga enheter och minska risken för avveckling av befintliga bostäder med särskild service.

Vidare kan ökade krav på skäligt brandskydd leda till att nämnden för funktionsstöd behöver genomföra säkerhetshöjande åtgärder i delar av det befintliga beståndet då krav är högre nu än när verksamheten uppfördes.

Dessutom kräver förvaltningens arbete med att åtgärda osakliga löneskillnader för att nå den lönepolitiska målbilden och genomföra kompetenshöjande insatser resurser som inte täcks av den kompensationen som indexuppräknningen genererar.

För att kunna göra satsningar förespråkar förvaltningen att höja sitt egna kapital motsvarande 2021 års överskott, det vill säga till 144 mnkr. Med ett höjt eget kapital ges förutsättningar för nämnden att arbeta vidare med ovanstående områden samt hantera de ekonomiska risker som kan uppstå under kommande år.

Nämnden för inköp och upphandling

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten, så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska årligen värdera verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och utifrån riskbilden motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Rekommenderad riktnivå för eget kapital för en nämnd med inköp och upphandling nuvarande omsättningsstorlek är 3,5 - 4,5 mnkr. Inköps- och upphandlingsnämnden har från 2020 ett ingående eget kapital på knappt 3,7 mnkr.

De senaste åren har nämndens verksamhet vuxit väsentligt. Utifrån de nya uppdrag nämnden fått inför 2023 kommer verksamheten att växa ytterligare. I tider då verksamhetens storlek förändras finns oftast en större risk för ekonomiska svängningar i förhållande till budget. I samband med att nämnden kommer att ta över ansvaret för tjänsteområde Inköp från Intraserice, kommer nämndens omsättning med marginal att passera 100 mnkr under 2023. Enligt "Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning" är riktnivån på eget kapital 9-11 mnkr för en nämnd med omsättning på 100-249 mnkr.

Årets resultat på +4,0 mnkr innebär att det egna kapitalet för närvarande är knappt 7,7 mnkr. Det innebär att nämndens egna kapital är över riktnivån för en nämnd med den omsättning som Inköp och upphandling kommer att ha 2022. År 2023 förväntas

emellertid nämnden ha en omsättning som innebär en rekommenderad miniminivå på eget kapital på 9 mnkr.

De förändrade förutsättningarna och den ekonomiska osäkerhet som råder inför övertagandet av tjänsteområde inköp innebär att förvaltningens bedömning är att det inte är lämpligt att återredovisa överskjutande eget kapital över dagens riktnivå, utan istället bibehålla det egna kapitalet på 7,7 mnkr. Då hamnar det egna kapitalet på en nivå som börjar närma sig rekommenderad riktnivå för den storlek nämnden kommer att ha inför 2023.

Nämnden för Intraservice

Förvaltningen har ett eget kapital om 11 mnkr, samma nivå som föregående år. Reglerna för kommungemensamma interna tjänster innebär att ett ekonomiskt överskott betalas tillbaka till kunderna och ett ekonomiskt underskott faktureras kunderna.

Under 2021 har ett ekonomiskt överskott uppkommit, vilket har reglerats tillbaka till kunderna i samband med bokslutet. Något behov av att utnyttja eget kapital för kostnadstäckning har därför ej funnits under 2021.

Motsvarande regler gäller för 2022, vilket innebär att förvaltningen inte bedöms ha någon nämndrisk för 2022 för kommungemensamma interna tjänster. Under 2022 kommer dock verksamhetsöverföring ske av tjänster till kunder i enlighet med tagna beslut. Det innebär att förvaltningen riskerar få övertalighet, vilket kan få negativa ekonomiska konsekvenser och sådana kostnader kan behöva täckas av eget kapital.

Park- och naturnämnden

Förvaltningen bedömer att det finns ett behov av eget kapital på cirka fem procent av bruttoomslutningen. Detta skulle innebära 25 mnkr, vilket är i nivå med Kommunstyrelsens beslut om eget kapital vid en omsättning mellan 500-750 mnkr.

Nivån på det egna kapitalet uppgick vid ingången av 2021 till 25 mnkr. 2021 års resultat uppgår till -1,1 mnkr för förvaltningen, vilket medför att det inte sker någon återredovisning till kommunstyrelsen.

De osäkerheter som park- och naturnämnden har att hantera rör framförallt egen-regi, garantiskötsel, osäkerheter gällande intäkter, risker i investeringsverksamheten samt oväntade händelser med extrema väderförhållanden.

Den främsta orsaken till årets negativa utfall är de förgäveskostnader som bokfördes på driften för Jubileumsparken eftersom projektets exploateringsekonomi förändrades väsentligt under 2020. Förvaltningens bedömning är att årets förlust är att betrakta som kommunrisk vilket innebär att det egna kapitalet bör återställas med 1,1 mnkr genom kommuncentrala medel. Egna kapitalet för park- och naturnämnden efter återställande av eget kapital blir därmed 25 mnkr.

Socialnämnden Centrum

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§ enligt följande:

”Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan

motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade "nämndrisken". Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga "kommunrisker". Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang även beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. Riktnivåerna gäller samtliga nämnder.

Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen."

För socialnämnd Centrum är den angivna riktnivån för eget kapital på mellan 25-35 mnkr. Nämndens nyttjande av det egna kapitalet är begränsat till 0,5 procent av nämndens budgetram per år. För att ta i anspråk ett större belopp än 0,5 procent krävs godkännande av kommunstyrelsen.

I ingående eget kapital 2021 tilldelades socialnämnden Centrum det högsta beloppet enligt riktnivån, det vill säga 35 mnkr. Resultatet för året är positivt med 58,5 mnkr och nämndens egna kapital uppgår i årsbokslutet till 93,5 mnkr.

Förvaltningen bedömer att nuvarande riktnivå för eget kapital är för låg i förhållande till de risker förvaltningen ser inom försörjningsstöd och köpt vård. En tidigare stadsdelsnämnd med motsvarande omslutning som socialnämnd Centrum hade riktvärden för eget kapital på mellan 30-50 mnkr. I nuvarande nämnd har tre tidigare stadsdelsnämnders individ- och familjeomsorgs-verksamhet slagits ihop till en förvaltning. Försörjningsstödet tillsammans med köpt vård motsvarar över 40 procent av förvaltningens omsättning. De kostnader som kan uppstå av anledningar förvaltningen inte själva styr över kan akut innebära stora ekonomiska utmaningar som kräver långtgående kostnadsanpassningar och påverkan på dem vi är till för.

Förvaltningen föreslår därför att höja riktnivån på eget kapital till mellan 30-50 mnkr och att det egna kapitalet ska fastställas till 50 mnkr för 2022. Förslaget innebär att nämnden får behålla 15 mnkr av årets resultat och återredovisar 43,5 mnkr till kommunstyrelsen. För att ge nämnden möjligheten att parera större kostnadsökningar/avvikelse för köpt vård och försörjningsstöd under löpande år bör även nuvarande regler kring nyttjandet av eget kapital och hur mycket nämnden kan förfoga över per år revideras.

Socialnämnden Hisingen

I "Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning" behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§ enligt följande:

"Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade "nämndrisken". Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga "kommunrisker". Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det

ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang även beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. Riktnivåerna gäller samtliga nämnder.

Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen.”

I samband med omorganisationen överfördes samtliga stadsdelsförvaltningars och social resursförvaltnings eget kapital tillbaka till kommunledningen. Ett nytt eget kapital tillfördes nämnden utifrån nuvarande regelverk och för en facknämnd. För en facknämnd med vår omslutning står i regelverket att riktvärdena för eget kapital är mellan 25-35 mnkr.

En stadsdelsnämnd hade med motsvarande omslutning ett spann på mellan 30-50 mnkr. Dessutom hade stadsdelsnämnd Västra Hisingen ett tillägg på 10 mnkr. Att en stadsdelsnämnd har högre nivå motiverade kommunledningen på detta sätt.

Fotnot: För stadsdelsnämnderna Angered och Östra Göteborg har fastställts en förhöjd risknivå avseende "max"-beloppet med 20 mnkr och för Västra Hisingen på motsvarande sätt ett förhöjt "max"-belopp med 10 mnkr. Orsaken är att för dessa nämnder utgör försörjningsstödet och andra socioekonomiskt betingade kostnader en relativt stor andel av nämndens totala kostnader.

För socialnämnd Hisingen utgör försörjningsstöd och andra socioekonomiskt betingade kostnader en ännu större andel av nämndens kostnader. Köpt vård och försörjningsstöd utgör cirka hälften i dagsläget.

Utifrån en bedömning av nivå som en stadsdelsnämnd inklusive tillägg skulle en riktnivå ligga mellan 40-60 mnkr. Eftersom nämndens andel av socioekonomiskt betingade kostnader är än större än tidigare föreslås 2 procent för övriga kostnader och 10 procent för försörjningsstöd och köpt vård. Det skulle istället bli ett spann mellan 40-75 mnkr. Förvaltningen föreslår därför ett eget kapital på 75 mnkr och i så fall innebär detta en återredovisning av eget kapital till kommunledningen på 16,9 mnkr. Detta skulle ge nämnden möjlighet att överbrygga större avvikelser avseende försörjningsstöd och köpt vård. För att ge nämnden den möjligheten kan nuvarande regler kring nyttjandet av eget kapital och hur mycket nämnden kan förfoga över per år behöva justeras för att kunna ge rimliga förutsättningar att parera kostnadsökningar för köpt vård och försörjningsstöd.

Socialnämnden Nordost

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§ enligt följande:

”Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade "nämndsrisken". Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga "kommunrisker". Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och

väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang även beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. Riktnivåerna gäller samtliga nämnder.

Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen.”

För Socialnämnd Nordost ligger riktnivån för det egna kapitalet på 30-50 mnkr. Det ingående egna kapitalet Socialnämnd Nordost tilldelades för 2021 var riktnivåns högsta belopp; 50 mnkr. Då förvaltningens resultat för 2021 är positivt om 39 mnkr, uppgår nämndens egna kapital i bokslutet till 89 mnkr.

Användande av nämndens egna kapital är begränsat till 0,5 procent av nämndens givna ram. För ianspråktagande utöver detta krävs godkännande av kommunstyrelsen.

Förvaltningen bedömer att de gällande riktnivåer för socialförvaltning Nordost som verkar i flera av Sveriges mest socioekonomiskt utsatta områden är för lågt i förhållande till riskerna och att reglerna för nyttjandet av det egna kapitalet är för restriktiva. Förvaltningen arbetar ständigt med effektiviseringar och det finns fortsatt arbete att göra, men de effektiviseringarna kan inte möta stora svängningar som snabbt kan uppstå under enstaka år. De kostnader som kan uppstå av anledningar förvaltningen inte själva styr över kan mycket akut innebära stora ekonomiska utmaningar som kräver långtgående kostnadsanpassningar. Den verksamhet förvaltningen bedriver som inte är lagstadgad idag, kommer med stor sannolikhet att bli lagstadgad i ny socialtjänstlag. I och med omorganisationen till facknämnder, finns det inte annan verksamhet att parera med. Det kan innebära stora ingrepp och konsekvenser för dem vi är till för och uppdraget förvaltningen har att följa utifrån reglementet.

Förvaltningen bedömer därför att det egna kapitalet för 2022 ska fastställas till 75 mnkr. Riktnivån för socialförvaltning Nordost bör också justeras till 40-75 mnkr. Det egna kapitalet i bokslutet medför då ett förslag på återredovisning om 14 mnkr.

Socialnämnden Sydväst

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§ enligt följande:

”Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade ”nämndsrisken”. Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga ”kommunrisker”. Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang även beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. Riktnivåerna gäller samtliga nämnder.

Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket

avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen.”

De angivna riktnivåerna för eget kapital för socialnämnd Sydväst är 25-35 mnkr. Efter omorganisationen tilldelades nämnden ett ingående eget kapital utifrån det högre beloppet i spannet, det vill säga 35 mnkr. Med anledning av årets positiva resultat på 61,2 mnkr uppgår nämndens egna kapital i bokslutet till 96,2 mnkr.

Nämndens nyttjande av det egna kapitalet är begränsat till 0,5 procent av nämndens budgetram. För ianspråktagande utöver detta krävs godkännande av kommunstyrelsen.

Förvaltningens bedömning är att både riktnivåer och regler för nyttjande av eget kapital är för restriktiva för socialnämnden. Detta grundar sig i såväl nämndens ekonomiska nuläge och risker för oförutsedda svängningar som i de begränsade möjligheter nämnden har att kortsiktigt parera ett eventuellt underskott genom effektiva och rimliga besparingsåtgärder. Inför 2022 har nämnden ett utmanande ekonomiskt läge med en ingående obalans som kräver kostnadsanpassningar för att nå en budget i balans. Utöver detta innebär den pågående omställningen av akutboendet Nya Tillfället en betydande risk. Den pågående rättsliga processen och omstrukturering av boendet kommer med stor sannolikhet innebära negativa ekonomiska konsekvenser under 2022 som inte kommer kunna finansieras genom minskade kostnader inom övriga förvaltningen.

I remissen förslag till utvecklad ekonomistyrning avseende hyressättning av stadens verksamhetslokaler framgår att nämnderna ska kunna använda sitt egna kapital för att hantera svängningar i investeringsrelaterade driftskostnader och lokalkostnader över tid. Med tanke på att socialnämnd Sydväst i boendeverksamheten har en stor andel av socialnämndernas verksamhetslokaler innebär detta en särskild risk att beakta. En sådan överskjutning av ekonomisk risk till socialnämnden bedöms inte rimligt att hantera inom nuvarande riktnivåer och regler för nyttjande av eget kapital.

Förvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2021 ska fastställas till 50 mnkr enligt ovanstående motivering. För socialnämnden föreslås även riktnivåerna justeras till 25-50 mnkr, med hänvisning till de svängningar och osäkerheter som den myndighetsutövande verksamheten innebär. Från det egna kapitalet i bokslutet medför detta att återredovisning föreslås på 46,2 mnkr.

Trafiknämnden

Trafiknämnden hade vid ingången av 2021 ett eget kapital på 60,0 mnkr.

2021 års ekonomiska resultat är ett underskott om -2,6 mnkr.

Eget kapital uppgår till 57,4 mnkr vid utgången av 2021.

Kommunfullmäktige antog den 7 november 2013 *Regler för budget och uppföljning i stadens nämnder och styrelser*. Av dessa framgår att nämnden årligen, i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet, ska värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och besluta om nivå på det egna kapitalet. Nämnden ska vid värderingen beakta de rekommenderade riktnivåerna. För trafiknämnden innebär detta att det egna kapitalet rekommenderas att uppgå till 40-60 mnkr. Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och

därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade nämndrisken. Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver det vill säga kommunrisker.

De osäkerheter som trafiknämnden har att hantera rör framför allt drift- och underhållsverksamheten, osäkerheter gällande intäkter från parkeringsverksamheten, risker i investeringsverksamheten samt oväntade händelser bland annat med avseende på extrema väderförhållanden. Dessa kan vara i form av extrema nederbörds mängder av snö eller regn, höga vattenflöden eller vattennivåer samt storm och orkanvindar.

Trafiknämnden har ett arbetssätt där kontoret parallellt med detaljplanearbetet genomför en genomförandestudie som bekostas av investeringsmedel. Skulle detaljplanen inte bli fastställd eller arbetet med investeringsprojektet avbrytas eller förändras väsentligt efter avslutad genomförandestudie kommer kostnaden behöva bokföras som förgävesprojektering. Detta innebär att investeringsmedel som förbrukats bokförs om till drift. Med hänsyn till att detta ökar osäkerheten i nämndens verksamhet och nämndens möjlighet att hantera dessa inom den löpande verksamheten, samt kommunstyrelsens riktlinjer så föreslår trafikkontoret att målet för nämndens egna kapital minst ska vara ett eget kapital om 60 mnkr.

Trafikkontorets uppfattning är att årets förlust är att betrakta som kommunrisk vilket innebär att det egna kapitalet ska återställas med 2,6 mnkr genom kommuncentrala medel. Egna kapitalet för trafiknämnden efter återställande av eget kapital blir därmed 60 mnkr.

Utbildningsnämnden

Förvaltningens positiva resultat om 36 mnkr innebär att det egna kapitalet för förvaltningen ökar från 80 mkr till 116 mnkr. 15,7 mnkr avser eget kapital för Motorbranschens tekniska gymnasium (MTG) som drivs i samarbete med motorbranschen.

Enligt stadens regelverk som gäller från och med 1 jan 2017 ligger utbildningsnämnden inom det högsta omsättningsintervallet med en omsättning på 3 284 mnkr. Riktnivån för eget kapital för denna grupp är minimum 60 och maximum 80 mnkr. Nämnden värderar utifrån risk och väsentlighet att eget kapital bör uppgå till 80 mnkr. De utmaningar nämnden står inför är volymökning på grund av den demografiska utvecklingen kommande år. Att planera så att lokalytor, bemanning och elevökning går i takt är en utmaning som innebär att eget kapital kan behöva nyttjas under ett uppbyggnadsskede.

Se bilaga: Bokslutsdisposition eget kapital.

Valnämnden

Kommunstyrelsen beslutade i maj 2017 att lämplig nivå på nämndens egna kapital är 300 tkr. Om extraval eller omval skulle bli aktuellt får det betraktas som en "kommunrisk" där kommunen centralt tar ekonomiskt ansvar.

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Enligt Göteborgs stads Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning är det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbyggas. Nämnden ska kunna möta de ekonomiska riskerna och överbyggas genom att ta eget kapital i anspråk.

Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital i nivå som motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar nämnden verkar i. I bokslutsberedningen fastställer kommunstyrelsen årligen nämndernas ingående egna kapital utifrån de rekommenderade intervallen som framgår av 20 § i regler för ekonomisk planering budget och uppföljning. För en nämnd med en budgeterad omsättning över 2 500 mkr är den rekommenderade nivån mellan 60-80 mnkr.

Enligt beslut i bokslutsberedningen den 21 april 2021 tilldelades nämnden ett eget kapital enligt den högre delen av intervallet som återfinns i reglerna. Det innebär att nämnden för äldre samt vård- och omsorg fick eget kapital motsvarande 80 mkr. Nämnden ska årligen aktivt värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligen motivera en rimlig nivå på eget kapital. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen.

Den beslutade riktnivån för eget kapital för Äldre samt vård- och omsorgsnämnden är 60-80 mnkr. Årsbokslutet 2021 visar ett positivt resultat på 257,8 mnkr vilket innebär att hela överskottet ska återföras till staden.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningens bedömning av eget kapital är att det bör ökas upp till två procent av kommunbidraget, vilket innebär cirka 115 mnkr.

Denna nivå för att hantera framtida risker i form av:

- De ekonomiska effekter och risker som pandemin innebär
- Planerade förändringar kopplat till styrmodell avseende hyressättning av stadens verksamhetslokaler, förvaltningens volym av lokaler, underhåll som förvaltningens lokaler kräver och hanteringen av svängningen i investeringsrelaterade driftskostnader.
- Förändring av fördelningen av vård- och omsorgsplatser mellan kommunal och extern regi som kan medföra tomgångskostnader.

Överförmyndarnämnden arvoden

Nämnden har inte möjlighet att påverka sitt resultat, eftersom det är sammankopplat med yttre behov. Nämndens ansvarsområde är att arvodera ställföreträdare enligt ett specifikt regelverk och därför ses risken som en "kommunrisk". Utifrån den riskbedömningen hanteras nämndens egna kapital sedan en längre tid tillbaka genom att nollställas i stadens bokslutsberedning.

Enligt denna hantering uppgår återföring av eget kapital till 3 238 000 kronor.

Grundskolenämndens årsrapport 2021

§ 24, N609-0655/21

Ärendet

Grundskolenämnden ska godkänna årsrapport 2021 med tillhörande bilagor.

Parallellt med årsuppföljning sker även bokslutsavstämning för att säkerställa att fristående skolor får bidrag på lika villkor. Detta presenteras i separat ärende på sammanträde den 8 februari 2022, dnr 609-0119/22.

Muntlig föredragning

Avdelningschef Helena Sjöberg och avdelningschef Ulrica Johansson föredrar ärendet.

Handlingar

Tjänsteutlåtande, 220112

Grundskolenämndens årsrapport 2021

Sammanställning av grundskolenämndens uppdrag till förvaltningen 2021

Grundskolenämndens barnbokslut 2021

Redovisning av statsbidrag för lärares arbetsmiljö

Årsrapport systematiskt brandskyddsarbete 2021

Grundskolenämndens regler för god ekonomisk hushållning (reviderade)

Beslut

1. Grundskolenämnden godkänner årsrapport för 2021 med tillhörande bilagor och översänder denna till kommunstyrelsen.
2. Grundskolenämnden fastställer årets resultat till 183 Mnkr.
3. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens bedömning om att riktnivån för det egna kapitalet bör uppgå till cirka två procent av kommunbidraget.
4. Grundskolenämnden hemställer till kommunfullmäktige om att utöka nämndens eget kapital till 170 Mnkr, vilket utgör cirka två procent av kommunbidraget.
5. Grundskolenämnden hemställer hos kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att grundskolenämnden får ta del av den kommuncentrala posten för att finansiera investeringsrelaterade driftskostnader, som för perioden september-december 2021 uppgår till 27 Mnkr.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-02-08

6. Grundskolenämnden fastställer reviderad upplaga av grundskolenämndens regler för god ekonomisk hushållning.
7. Grundskolenämnden förklarar att uppdraget från den 17 november 2020 § 292, Uppdrag att inkludera frukost och mellanmål som pedagogisk måltid, kan förklaras fullgjort.
8. Grundskolenämnden förklarar att uppdraget från den 16 mars 2021 § 70, Uppdrag att säkerställa och redovisa för nämnden att kvalitetsledningssystemet för elevhälsans medicinska insats (EMI) är känt i den egna organisationen samt att all hälso-och sjukvårdspersonal på samtliga enheter har kunskap om sekretesslagstiftningen, kan förklaras fullgjort.
9. Grundskolenämnden förklarar att uppdraget från den 18 maj 2021, § 124 Uppföljning av elever som har placerats i klasser som har utökats med extra platser och återkomma till nämnden med förslag på åtgärder för bättre arbetsmiljö för både elever och lärare, kan förklaras fullgjort.
10. Grundskolenämnden förklarar att uppdraget från den 18 maj 2021 § 124 Uppdrag att utreda ersättningen till de äldre fritidshemsbarnen samt ersättningen till nyanlända, att återkomma med tidplan för när de identifierade rekommendationerna förväntas vara genomförda samt kontinuerligt hålla nämnden informerad om hur arbetet fortlöper samt återkomma med uppföljning av effekterna av de genomförda förändringarna, kan förklaras fullgjort.
11. Grundskolenämnden förklarar att uppdraget från den 18 maj 2021 § 125, Ersättning för statsbidraget skolmiljarden 2021 - uppdrag att i årsrapport 2021 synliggöra på ett övergripande plan vilka insatser de extra resurserna använts till, kan förklaras fullgjort.
12. Grundskolenämnden förklarar att uppdraget från den 19 oktober 2021 § 244, Grundskolenämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram en kommunikationsplan avsedd att underlätta implementeringen av riktlinjen gentemot elever och vårdnadshavare enligt yrkandet från (L), (M) och (D), kan förklaras fullgjort.
13. Grundskolenämnden förklarar att uppdraget från den 16 november 2021 § 273, Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att återkomma till nämnden med en lägesrapport gällande insatserna i Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism som rör grundskolenämnden, samt vilka insatser som är planerade under resterande programperiod 2021-2023, kan förklaras fullgjort.
14. Grundskolenämnden förklarar att uppdraget från den 16 november 2021 § 290, Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att kortsiktigt säkerställa att det förvaltningsgemensamma överskott som prognostiserats kan användas för att för alla skolor möjliggöra införskaffandet av ytterligare läromedel på ca 850 kr per elev. Grundskoleförvaltningen får i tilläggsuppdrag att, utöver den analys som redan genomförs beträffande läromedel, även undersöka om budgeteringsverktyg och

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-02-08

styrdokument kan utvecklas för att stödja rektorer att avsätta tillräckligt med medel till läromedel, som motsvarar Finlands nivå (ca 1500 kr) per elev och år, kan förklaras fullgjort.

15. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktiges budget 2021 att ta fram förslag på hur kapaciteten av skolplatser, inom alla skolformer, kan öka på kort sikt, kan avslutas.

16. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktiges budget 2021 att fortsätta arbeta med handlingsplaner för god ekonomisk hushållning gällande utbildningsområdena på kort, mellan och lång sikt, kan avslutas.

17. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktiges budget 2021 att sträva efter en så hög grundersättning som möjligt, i relation till strukturbeloppet, kan avslutas.

18. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktiges att genomföra en försöksverksamhet med lärarassistenter på ett antal skolor i Göteborgs Stad, kan avslutas.

19. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktige att utse en mobilitetsansvarig för sin verksamhet samt att tillse att den mobilitetsansvarige får adekvat utbildning via Göteborgs Stads Leasing AB,

kan avslutas.

20. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktige att tillsammans med förskolenämnden och lokalnämnden öka graden av samnyttjande av stadens lokaler, kan avslutas.

21. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktige att säkerställa att stadens alla chefer omfattas av ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete enligt arbetsmiljölagen, kan avslutas.

22. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktige att det finns skyddskommittéer som hanterar chefers arbetsmiljöfrågor, kan avslutas.

23. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktige att säkerställa att arbetsplatsträffar (APT) genomförs för samtliga chefer, kan avslutas.

24. Grundskolenämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-02-08

Dag för justering
2022-02-08

Vid protokollet

Sekreterare
Sara Lingefors

Ordförande
Axel Darvik (L)

Justerande
Bosse Parbring (MP)

Rätt utdraget intygar i tjänsten:

Gill Bengtsson
Registrator

§ 25 Årsrapport 2021

N164-0547/21

Socialförvaltningen Centrum har 2022-01-31 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende. Förvaltningsdirektör Michael Ivarson informerar muntligt om årsrapporten tillsammans med Anette Östergaard, ekonomichef och Lise-Lotte Hansson HR-chef.

Beslut

Socialnämnden Centrum godkänner årsrapport 2021 med bilagor.

Socialnämnden Centrum förklarar alla uppdrag som står som avslutade i årsrapporten som slutförda.

Socialnämnden Centrum fastställer 2021 års resultat till 58,5 miljoner kronor.

Socialnämnden Centrum fastställer utgående eget kapital till 93,5 miljoner kronor.

Socialnämnden Centrum hemställer till Kommunfullmäktige att riktnivåerna för nämndens eget kapital justeras till 30–50 miljoner kronor och att regler kring förfogandet under innevarande år ändras enligt detta ärende.

Socialnämnden Centrum beslutar att återredovisa 43,5 miljoner kronor av eget kapital till kommunstyrelsen och behålla 50 miljoner kronor till nästa år.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Dag för justering

2022-02-08

Vid protokollet

Sekreterare

Lovisa Varenius

Ordförande

Nina Miskovsky

Justerande

Ulf Carlsson

§34 N166-0018/21

Årsrapport 2021

Beslut

1. Socialnämnd Hisingen godkänner årsrapport 2021.
2. Socialnämnd Hisingen fastställer 2021 års resultaträkning samt årets resultat till 56,9 mkr.
3. Socialnämnd Hisingen fastställer eget kapital till 91,9 mkr.
4. Socialnämnd Hisingen godkänner redovisning av nämndens internkontrollplan 2021.
5. Socialnämnd Hisingen beslutar att tilldelade KF uppdrag för 2021 kan anses avslutade.
6. Socialnämnd Hisingen beslutar att avropa 1 291 tkr av central avsättning för förstärkt och utvecklat trygghetsarbete.
7. Socialnämnden Hisingen hemställer till kommunfullmäktige om att riktnivåerna för nämndens eget kapital justeras till 40 000–75 000 tkr och att regler kring förfogandet under innevarande år ändras enligt detta ärende.
8. Socialnämnden Hisingen beslutar att återredovisa 16 918 tkr av nämndens eget kapital för att komma i nivå med nämndens föreslagna riktnivåer.
9. Socialnämnd Hisingen översänder rapporten till kommunstyrelsen.
10. Socialnämnd Hisingen förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Ärende

Socialförvaltningen Hisingen har upprättat en årsrapport för 2021 enligt stadsledningskontorets anvisningar. Årsrapporten avslutar uppföljningen av årets verksamhet och utgör grunden för en samlad uppföljning och analys av föregående år. Årsrapporten innehåller uppföljning av tilldelade mål och uppdrag för året samt ekonomisk utveckling. Rapporten innehåller också väsentlig styrinformation till kommunledningen och nämnd och redovisar utveckling inom personalområdet. Rapporteringen innehåller också uppföljning av nämndens internkontrollplan för året och redovisar förvaltningens systematiska kvalitetsarbete för året i form av två kvalitetsrapporter.

Handlingar

1. Ej verkställda beslut Q3 till ÅR
2. Ej verkställda beslut Q4 till ÅR
3. Lex Sarah årsrapport 2021 kvartal 3
4. Lex Sarah årsrapport 2021 kvartal 4
5. Uppföljning intern kontrollplan 2021
6. Kvalitetsrapport socialförvaltning Hisingen 2021
7. Kvalitetsrapport fritid 2021
8. Barnbokslut 2021

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-02-08

9. Patientsäkerhetsberättelse 2021 Psykologenheden
10. Uppföljning av GBG Stads plan mot hemlöshet 2021
11. Brukarundersökning myndighet Hisingen 2021
12. Spink uppföljning av externa leverantörer 2021 Göteborgs Stad,
Socialförvaltningen Hisingen, tjänsteutlåtande 3 (4)
13. Miljöledningssystem SF Hisingen
14. Nyckeltal till nämnd ÅR 2021
15. Resultaträkning 2021 SFH
16. SPINK årsrapport 2021

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen via Stratsys

Dag för justering

2022-02-08

Vid protokollet

Sekreterare

Tea Aracic

Ordförande

Åke Björk (M)

Justerande

Sara Carlsson Hägglund (V)

Yrkande från Vänsterpartiet och Miljöpartiet rörande hemställan om utökning av eget kapital

§ 446, N163-1625/21

Ärendet

Vänsterpartiet och Miljöpartiet har inkommit med ett yrkande med följande lydelse:

” Vi yrkar

Att: Socialtjänst Nämnd Nordost hemställer till Kommunstyrelsen att permanent utöka nämndens egna kapital till en övre gräns på 80 miljoner kr.

Båda tidigare stadsdelsnämnderna som nu är Nordost, hade vardera över eget kapital över 80 miljoner. Det 50 miljonerna som idag är tillskrivet Nordost är mindre än 3% av nämndens hela budget. Vilket vi inte tycker speglar den nya nämndens storlek. Därför vill vi hemställa till Kommunstyrelsen att utöka de egna kapitalet med 30 miljoner kr. Denna summa stämmer också överens med de pengar som finns kvar av de tillfälliga pengarna som kom 2021, pengar som vi är skyldiga att betala tillbaka till staden.”

Handling

Vänsterpartiets och Miljöpartiets gemensamma yrkande daterat 2021-12-07.

Notering

Socialdemokraterna meddelar att man inte deltar i beslutet enligt inlämnad protokollsanteckning för motivering.

Yrkanden

Frida Tånghag (V) yrkar bifall till Vänsterpartiets och Miljöpartiets gemensamma yrkande.

Gunnar Barrvik (D) yrkar bifall till Vänsterpartiets och Miljöpartiets gemensamma yrkande.

Beslut

Socialnämnd Nordost beslutar att hemställa till Kommunstyrelsen att permanent utöka nämndens egna kapital till en övre gräns på 80 miljoner kr.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-12-14

Expediering

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2021-12-20

Vid protokollet

Sekreterare

Annika Funkqvist

Ordförande

Johan Fält

Justerande

Frida Tånghag ej § 449

Årsrapport 2021

§ 53, N163-0017/22

Ärendet

Årsrapporten är det sista ledet i uppföljningen av verksamheten avseende 2021. Den ger tillsammans med tidigare uppföljningsrapporter en bild av året som gått.

Årsrapporten tillsammans med bokslutet är den formella årsredovisningen och förvaltningsberättelsen och är föremål för revision och ansvarsprövning.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2022-01-27.

Yttrande från Vänsterpartiet och Miljöpartiet daterat 2022-02-08.

Yrkanden

Frida Tånghag (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag med följande tillägg: ”att nämnden hemställer till kommunfullmäktige att få behålla de 14 miljoner kronor som borde återbetalas till Göteborgs stad och utöver det egna kapitalet på 75 miljoner kronor. Detta i enlighet med samma princip man tidigare hade i fd SDN Angered och SDN Östra Göteborg, när nämnderna avvecklades.”

Peter Mattiasson (M), Gunnar Barrvik (D) och Pernilla Börjesson (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag och avslag på Frida Tånghags tilläggsyrkande.

Jesper Jinesjö (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag och Frida Tånghags tilläggsyrkande.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på bifall eller avslag till Frida Tånghags tilläggsyrkande och finner att socialnämnden beslutat avslå detta.

Nämnden har således beslutat enligt förvaltningens förslag.

Beslut

1. Socialnämnden Nordost godkänner förvaltningens förslag till Årsrapport 2021 med tillhörande bilagor.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-02-08

2. Socialnämnden Nordost hemställer till Kommunfullmäktige om att riktnivåerna för nämndens eget kapital justeras till 40 000-75 000 tkr och att regler kring förfogandet under innevarande år ändras enligt detta ärende.
3. Socialnämnden Nordost beslutar att återredovisa 14 000 tkr av nämndens eget kapital för att komma i nivå med nämndens föreslagna riktnivåer.
4. Socialnämnden Nordost förklarar alla uppdrag som står som avslutade i årsrapporten som slutförda.
5. Socialnämnden Nordost förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Expedieras

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2022-02-08

Vid protokollet

Sekreterare

Annika Funkqvist

Ordförande

Kojo Ansah-Pewudie

Justerande

Frida Tånghag

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-02-08

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-02-08

Årsrapport socialnämnd Sydväst 2021

§ 32, N165-0004/21

Beslut

1. Socialnämnden Sydväst godkänner årsrapport 2021 med tillhörande bilagor och översänder denna till kommunstyrelsen.
2. Socialnämnden Sydväst fastställer årets ekonomiska resultat till 61 170 tkr.
3. Socialnämnden Sydväst hemställer till Kommunfullmäktige om att riktnivåerna för nämndens eget kapital justeras till 25 000-50 000 tkr och att regler kring förfogandet under innevarande år ändras enligt detta ärende.
4. Socialnämnden Sydväst beslutar att återredovisa 46 170 tkr av nämndens eget kapital för att komma i nivå med nämndens föreslagna riktnivåer.
5. Socialnämnden Sydväst förklarar alla uppdrag som står som avslutade i årsrapporten som slutförda.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen Sydväst har upprättat en årsrapport för 2021 enligt stadsledningskontorets anvisningar. Årsrapporten avslutar uppföljningen av året och är en redovisning av förvaltningens resultat för ekonomi, personal, politiska mål och uppdrag samt verksamhetens utveckling och väsentliga avvikelser.

Avsnitten ett till fyra är avsedda för socialnämnden Sydvästs rapportering av väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen. Avsnitt fem riktar sig till nämnden och innehåller sammanfattningar av bilagor samt fördjupad verksamhetsuppföljning. Det sjätte och sista avsnittet redogör för en uppföljning och bedömning av alla uppdrag som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen gett nämnden samt uppdrag som nämnden gett förvaltningsdirektören.

Handling

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 januari 2022.

Justering

Socialnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2022-02-07

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-02-07

Vid protokollet

Sekreterare

Niklas Hall

Ordförande

Lena Lindström Olinder (M)

Justerande

Annica Sjögren (V)